

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Piața Unirii No. 3.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : 200 Lei
Particulari : 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

Nr. 2201/1932.

Primiri la Sf. Teologie.

Primirile în clerul diecezan pentru complectarea locurilor devenite vacante în Seminarul nostru teologic din Oradea se vor face în ședința consistorială plenară, pe care prin aceasta o convocăm pe ziua de 6 Septembrie crt. orele 9 a. m. la reședința Noastră episcopoească.

Pot petiționa numai tineri români uniți cu diplomă de bacalaureat.

Cererile pentru primire se vor înainta Ordinariatului până cel mult în 1 Sept. crt. și se vor prevedea cu următoarele documente:

1. Extras de botez (dela preot);
2. Diploma de bacalaureat;
3. Certificat de moralitate dela preotul propriu,

care certificat va cuprinde și informațiuni despre familia și moralitatea părinților aspirantului;

4. Certificat de moralitate dela catechetul, care a predat aspirantului religiunea în cursul secundar.

CertIFICATELE de sub 3 și 4 se vor trimite direct Ordinariatului sau se vor preda aspirantului în plic sigilat.

Toți aspiranții în ziua de 6 Septembrie crt. la orele 8 dim. se vor prezenta la Seminarul teologic din Oradea (Parcul Ștefan cel Mare Nr. 8.), unde vor fi supuși vizitei medicale.

Toți clericii diecezani pentru întreținerea lor în Seminarul diecezan vor solvi pentru anul școlar 1932/33 taxa de 4000 Lei. iară cei din alte Dieceze vor solvi taxa de 8000 Lei. Din taxa de întreținere cel puțin jumătate se va achita la începutul anului școlar, iar restul în 1 Februarie 1933.

Oradea, la 19 Iulie 1932.

Nr. 1877/1932.

Correspondență oficială.

În conformitate cu adresa On. Minister al Instrucțiunii și Cultelor cu Nr. 74122—8899/1932 comunicăm, că oficiile, cari beneficiază de favorul a putea trimite scrisori nefrancate, numai acelea scrisori le vor putea trimite recomandat cari conțin secrete confidențiale

sau acte originale, cari perzându-se nu s'ar mai putea reconstrui. Pe aceste scrisori se va scrie mențiunea „confidențial”. Toate celalalte scrisori oficiale se vor trimite cu corespondență simplă, fiind ele în urma actualei organizări a Serviciului postal, deplin asigurate și fără a fi predate recomandate. Deodată comunicăm, că serviciul postal nu îngăduie sistemul de a trimite corespondența specială sub forma de foi volante, neînchise în plicuri.

Toate oficiile Noastre protopopești și parohiale se vor conforma acestor regule.

Oradea, la 7 Iulie 1932.

Nr. 2233/1932.

Concurs la parohia Nojorid.

Pentru complenirea parohiei vacante Nojorid (protopopiatul central) se publică concurs cu termenul de 1 Sept.

Cererile se vor înainta Ordinariatului până la termenul de mai sus.

Oradea, la 29 Iulie 1932.

Nr. 2181/1932.

Gradații noi.

Lăsăm tuturor acelor preoți cari, împlinind 5, 10, 15 sau 20 ani de serviciu cu începutul anului 1933, ar avea îndreptățirea la gradații noi, ca până la 20 August crt. să-și anunțe acestui Ordinariat îndreptățirea pentru ca să fie înaintați în gradații.

Oradea, la 1 August 1932.

Nr. 1829/1932.

Datele despre credincioșii trecuți în Vechiul Regat.

În legătură cu ordinul nostru Nr. 907/1922 (Vestitorul Nr. 7.) la care numai puține oficii parohiale au răspuns, lăsăm din nou tuturor preoților Noștri, din ale căror parohii au trecut credincioși în Vechiul Regat, ca datele acestora (numele și adresa) de urgență să le trimită Parohiei române unite din București III. (Str. Polonă 48).

Oradea, la 19 Iulie 1932.

Nr. 2121/1932.

Concurs la parohia Mejent.

Pentru complenirea parohiei *Mejent* (protopopiatul *Careilor*), care, prin trecerea la pensiune a M. On.-lui *Iuliu Pop*, devine vacantă, se publică concurs cu termenul de 1 Sept. crt.

Oradea, la 16 Iulie 1932.

Nr. 2282/1932.

Concurs la parohia Zalnoc.

Pentru complenirea parohiei *Zalnoc* (protopopiatul *Supurului*), care prin numirea Revmului *Ioan Buteanu* de canonic-cancelar a devenit vacantă, se publică concurs cu termenul de 1 Sept. crt.

Oradea, la 3 August 1932.

Aviz.

La școala normală diecezană, în anul școl. 1932/33 va funcționa clasa I-a. Cei ce doresc a se înscrie pe această clasă, să-și trimită cererile la adresa Direcțiunii (Str. D. Cantemir No. 3) cel mai târziu până 20 August crt. Cererile vor, fi însoțite de următoarele acte:

1. Extractul de naștere, care să dovedească, că elevul a împlinit vârsta de 12 ani.
2. Certificatul de absolvire, a cel puțin 4 clase primare.
3. Act de vaccina.
4. Un certificat dela primărie, prin care să se facă dovadă, că copilul e fiu de cetățean român.
5. Un certificat, al percepătorului fiscal respectiv, prin care să se arate dările ce le plătește reprezentantul legal al copilului, către Stat, județ și comună.
6. Un certificat al primăriei locale, prin care să se arate: numărul copiilor și vârsta fiecăruia, cum și averea pe care o posedă reprezentantul legal al copilului.

Elevii merituoși și silitori vor fi împărțâșiți în favoruri.
Oradea, la 20 Iulie 1932.

Direcțiunea.

Congregația arhidiecezază a Surorilor Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fericioarei Maria Blaj.

Aviz Școlar

Congregația Arhidiecezană a Surorilor N. de Dumnezeu și P. F. Maria având de scop a sprijini problema grea de a da neamului românesc „Mame” gospodine și de a desvolta în viitoarele mame gustul și priceperea pentru conducerea casei și familiei, cu toate greutatele materiale s'a hotărât să deschidă la Cluj în str. Avram Iancu 58 cu începutul anului școlar 1932-33 o școală superioară de menaj, (curs normal 2 ani, în anul școlar 1932-33 natural numai anul I), unde se primesc fete cu bacalaureat sau diplomă de învățătoare (exceptional se pot primi și fără bacalaureat sau fără diplomă de învățătoare, numai cu absolvența liceului, ori a școlii normale de fete.

Absolventele școlii superioare de menaj (în decurs de doi ani) își câștigă diplomă de profesoară de gospodărie pentru școlile secundare (gimnazii, școli normale, școală comercială, școli profesionale și licee de fete putând fi și profesoare de științele menajului la școlile de menaj de orice grad, fiind salarizate ca profesoare de școli secundare.

Ținem să amintim, că școala va avea dreptul de publicitate. Deși nu e întreținută de către Onor. Minister, ci de către Congregația Surorilor N. de Dzeu și P. F. Maria — Blaj, toluși se bucură de toate drepturile ca și alte școli similare de stat, de ex.: „Filipescu” Bucureștii. Onor. Minister la înalta intervenție a P. S. Sale Iuliu Hossu, episcop român unit de Cluj-Gherla a și aprobat înființarea și dreptul de publicitate al acestei școli cu No. 53,672-1932-33 din 21 Aprilie 1932.

Ca pe lângă orice școală superioară de menaj va funcționa și în Cluj curs elementar de 4 ani (în anul școlar

1932-33 numai clasa I și a IV-a). În clasa I se primesc absolventele școlii primare, în vârstă de 13 ani cel puțin, iar în cl. IV fete absolvente de 3 clase de liceu, gimnaziu sau școală normală. Cu preferență se primesc în cl. IV eleve, cari au 4 clase secundare.

Fetele cari au absolvat cursul elementar de 4 ani (cl. IV) a școlii de menaj după 2 ani de practică la Ploești sau Iași obțin o diplomă de maistră de gospodărie pentru școlile de menaj, curs elementar, și curs normal, salarizate cu profesoare de școli secundare.

Se predau în cursul elementar următoarele studii: Religie, I. română, I. franceză, Istorie, Geografie, Șt. naturale, Zoologie, Botanică, Fizică, Chimie, Medicină populară, Puericultură, Psihologie, Aritmetică, Contabilitate, Economia domestică, Teoria culinară, Caligrafia, Desemn. Muzică, Educație fizică.

Îndeletnicirile practice se aplică sistematic în atelierele de bucătărie, spălat, călcat, lucru de mână și țesut.

În cursul superior se predeau următoarele studii: Religie, Fizico-chimie, Puericultură, Contabilitate, Economie, Teoria culinară, Pedagogie, Merceologie, Zootehnie, Botanică, Horticultură, Anatomie, Muzică, Gimnastică. Îndeletnicirile practice se aplică sistematic în atelierele de bucătărie, spălat-călcat și lucru de mână.

Școala superioară de menaj precum și curs elementar, este cu internat. În mod excepțional se vor primi însă și externe.

Internele trebuie să-și aducă așternut complet: lenjerie, îmbrăcăminte necesară pentru iarnă și vară, ciorapi, pantofi suficienți, prosoape, servete etc.

Afară de îmbrăcămintea obișnuită trebuie să-și aducă fiește-care elevă: 6 cârpe de bucătărie din pânză, 2 bonete albe, 2 șorțuri cu placă pentru atelierul de lucru, 2 șorțulețe mici, 2 halate gri pentru menaj, 2 șorțuri negre, 1 fileu negru pentru cap.

Taxa de internat pe întreg anul este de Lei 11.000, achitându-se în 3 rate și anume: Lei 4000 la intrare, Lei 4000 la reîntoarcere după vacanța de Crăciun și Lei 3000 după vacanța de Paști. Taxă de înscriere Lei 200, taxă de clădire Lei 500, taxă școlară Lei 1600. Externele vor plăti o suprataxă de Lei 500.

Pentru ambele secțiuni, cererile de înscriere se înaintează la Direcțiunea școlii (Cluj Str. Avram Iancu 38), între 25 August și 5 Septembrie, alăturându-se pentru cursul elementar: certificat de absolvire, certificat de naștere, de naționalitate, botez și de vaccina, iar pentru cursul superior: Diplomă de absolvire a liceului, bacalaureat, sau diplomă de absolvire a școalelor normale de învățătoare, certificat de naștere, de naționalitate, de botez și de vaccina.

Cursul superior poate fi în restanță cu certificatul de absolvire până după terminarea examenului de bacalaureat din sesiunea Septembrie.

Elevele ambelor secțiuni se vor prezenta la școală (Cluj, Str. Avram Iancu 58) în zilele de 12, 13 și 14 Septembrie. Cursele încep în 15 Septembrie. Acele eleve, cari se supun la bacalaureatul din toamnă se vor prezenta după terminarea examenului de bacalaureat din sesiunea Septembrie.

Se primesc și persoane, cari vor să se perfecționeze în unul din ateliere (bucătărie, lucru de mână, spălat-călcat și țesut) fără să câștige diplomă, pot primi o dovadă, cât timp au practicat și cu ce rezultat.

În oricare atelier durata practicei nu poate fi mai mică decât 3 luni. Se va achita o taxă de 300 Lei lunar.

Informațiuni verbale sau în scris se pot lua până la începutul anului școlar 1932-33 în Blaj, dela Superioritatea Congregației a Surorilor Născ. de Dumnezeu și P. V. Maria (Inst. Recunoștinței).

Prospecte se pot primi atât din Blaj, precum și din Cluj, Str. Avram Iancu 58, Direcțiunea Căminului Sf. Maria.

Superioritatea Congregației Arhidiecezane a Sur. N. de Dzeu și P. F. Maria — Blaj.

Aviz!

Școala comercială sup. gr. cat. de băieți din Blaj, singura școală cofesională de acest fel, ne roagă să dăm loc acestui aviz.

Școala comercială sup. gr. cat. de băieți — Blaj.

Nr. 796 - 1931/1932.

Condițiuni de primire

Școala noastră va funcționa anul acesta școlar cu 4 (patru) clase: I, II, III și IV.

1. In clasa I se pot înscrie:

a) Elevii cari au terminat 4 (patru) clase gimnaziale.
b) Elevii cari au dobândit certificatul de absolvirea gimnaziului (trei clase), conform legii învățământului secundar din 1928.

c) Elevii cari, la sfârșitul anului școlar 1930/1931, au obținut certificat de absolvirea gimnaziului, conform ordinului Nr. 103 151 din 1931 al Onor. Minister al Instrucțiunii, pentru a se prezenta la școli speciale sau profesionale. Nu se vor admite deci elevii cari în anul școlar 1931/1932, au urmat clasa IV-a gimnazială, conform legii modificatoare din 1931, și au rămas repetenți, și nici elevii cari în acest an școlar au absolvit trei clase de gimnaziu,

d) Dacă cererile de înscriere ale candidaților de mai sus vor fi mai puține de 50, se vor putea înscrie și Absolvenții școalelor comerciale elementare cari au etatea de 15 ani împliniți la 1 Septembrie 1932, după ce vor fi supuși unui examen de admitere, scris și oral, după programa gimnaziului, asupra următoarelor materii: limba română, limba franceză, aritmetica rațională (proba scrisă va consta dintr'o problemă de aplicațiune practică) și științe fizico-chimice (proba scrisă va consta din două subiecte obligatorii, unul din materia de fizică, altul din aceea de chimie. Pentru acest obiect se va da o singură notă medie).

2. In clasele II, III și IV se pot înscrie elevii cari au promovat clasele precedente ale unei școale de comerț.

3. Inscrierea în oricare clasă a școalei se face numai în baza unei cereri timbrate cu timbru fiscal de 11 Lei + 1Leu timbru de aviație, care se va trimite la adresa direcțiunii cel mai târziu până la 31 August. Cererea se va scrie de părinți, tutor sau corespondentul lor, cu arătarea profesiunii și a locuinței. Se va alătura și un plic adresat gata, pentru a i-se putea trimite răspunsul la vreme.

4. Elevii cari cer primirea în cl. I. vor anexa la cerere I, actul de naștere dela ofișerul stării civile 1 actul de botez dela parohul respectiv 3, certificatul școlar 4, actul de cetățenie 5, certificatul de revaccinare.

Cererile cari nu vor avea toate actele arătate mai sus, nu vor fi luate în considerare.

Elevii, cari au frecventat școala noastră și în anul trecut, vor alătura la cerere numai avizul școlar din anul trecut.

5. Examenele de corigență se țin în ziua de 14 Septembrie dimineața la ora 9 fix. Cei ce au de gând să se înscrie la acest examen, vor înainta direcțiunii o cerere timbrată legal cel mult până la 31 August a. c.

6. Taxele școlare sunt de 2500 Lei + 50 Lei taxă de stricăciuni și 50 Lei taxă de excursiune, total 2600 Lei. Din aceste taxe se vor plăti la înscriere, 1600 lei, în Ianuarie 500 Lei iar după Paști 500 Lei. Inscrierile se fac în 14 Septembrie, după masă, la orele 3 și în 15 Septembrie, toată ziua.

7. Elevi pot fi interni și externi. Este în interesul elevilor să fie cât mai mulți interni în Internatul Școa-

lei Normale unde se plătește 9000 Lei la an, în trei rate de câte 3000 Lei, cari se plătesc la înscriere, după vacanța de Crăciun și după cea de Paști. Rugările pentru primirea în Internat se vor adresa Direcțiunii Școalei Normale de băieți și, pentru crușarea cheltuelilor postale, se vor trimite la adresa acestei Direcțiuni, care le va transpune Direcțiunii Școalei normale. Externi pot fi numai cu permisiunea direcțiunii, la gazdele designate de direcțiune, cuprinse în tablou oficial care se va afișa.

8. După un nou ordin ministerial, elevii sunt datori să poarte nu numai chipiu, ci și uniformă. Facem deci atenții pe părinți, să nu facă haine noi elevilor, fiindcă uniforme sunt și mai ieftine și mai bue.

9. Cursurile încep în ziua de 16 Septembrie dimineața. Blaj, la 23 Iulie 1932,

Direcțiunea.

PARTEA NEOFICIALĂ**Spre desăvârșire...**

Trăim în haosul acestei lumi. Conform menirii noastre de ființe raționale provăzute cu spirit înțelegător, dar mai ales conform menirii noastre de creștini, *trebuie* să tindem la desăvârșire. Hristos a zis: *Fii desăvârșiți... Învățați dela mine, căci sunt blând și smerit cu inima... Nu vă mâniați... Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău din tot sufletul tău, din toată inima ta, din toate puterile... Să iubești pe aproapele tău, ca însuși pe tine... Dați milostenie... Iubiți pe vrăjmașii voștri; rugați-vă pentru ceice vă prigonesc pe voi... Fericiți cei curați cu inima... Nu judecați ca să nu fiți judecați... Și alte multe a zis ce se țin de desăvârșirea creștinească, dar mai multe a arătat cu fapta, cu pilda vieții sale. — Sfinții Apostoli au întregit și au lămurit mai de aproape învățăturile și îndemnurile ce fac pentru fiecare creștin o datorie din nizuința de-a se desăvârși.*

Or, contrarul îl vedem în lume. Sunt așa de puțini oamenii, nu desăvârșiți, dar cari își fac măcar o preocupare serioasă din străduința zilnică de-a încunjură greșelile și a ținde la oarecare desăvârșire creștinească.

Toți, chiar și oamenii de lume, streini de creștinism, știu, că a nu te ținea de cuvânt, a minși, e defect; că a nu respecta averea altuia, te face necinstit; a te răsbună, e neomenos; a trăi numai plăcerilor, e împotriva minții; a nu da milostenie, e semn de răutate... și totuș... câți sunt, chiar între conducători, cari pătimesc de aceste metehne și slăbiciuni! Creștinismul, de n'ar fi lucru dumnezeesc, ar fi perit de mult pentru imperfecțiunile și slăbiciunile membrilor săi.

Chiar în cei cu aparență de oarecare perfecțiune găsești scăderi destul de mari și regretabile. Face aci observația sfântului Francisc de Sales despre adevărata evlavie sau desăvârșire.

„Arelus pictă toate fețele icoanelor pe care le făcea după chipul și asemănarea femeilor pe care le iubia și fiecare zugrăvește evlavia după propria sa

pasiune și închipuire. Cel ce este pornit spre post se va socoti foarte evlavios dacă postește, măcar că inima lui este plină de ură; și, neîndrăznind să-și moaie limba nici în vin, nici chiar în apă, din cum-pătare, nu se va codi de a și o muia în sângele a proapelui prin bârfeală și clevetire. Altul se va crede evlavios pentru că spune foarte multe rugăciuni în fiecare zi, deși, după aceea, limba lui se topește în vorbe supărătoare, arogante și înjurioase printre oamenii de serviciu și vecini. Altul scoate foarte bucuros bani din pungă pentru săraci, dar nu e în stare să scoată blândețea din inima lui pentru a ierta pe dușmanii săi; altul își va ierta dușmanii, dar dacă e vorba să-și satisfacă creditorii, niciodată, de cât doar silit de justiție. Toate persoanele acestea sunt de obicei ținute drept evlavioase și totuși nu sunt de fel. Oamenii lui Saul căuta pe David în casa lui Michol, punând o statuie în pat și acoperind-o cu vestmintele lui David îi făcu să creadă că era chiar David adormit și bolnav: astfel mulți se îmbracă în anumite fapte exterioare de evlavie și lumea crede că sunt oameni cu adevărat evlavioși și cu vieață sufletească, dar de fapt nu sunt decât statui și fantome de evlavie."

(V. *Indrumarea la viața evlavioasă*, Partea I, cap 1. „Presa Bună” Iași, 1930. p. 19—20.)

De fapt, ceeace-i roade și pe cei îmbrăcați prin Botez în Hristos, e, după adevărata și profund psihologica mărturisire a sfântului Ioan, în epistola lui întâi: tot *pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții*, adică senzualitatea, dorul după bani, după bogății lumești, ambiția nesăbuită de-a fi laudați, stimați și preamăriți. Botezul, ba nici celelalte Taine și ungeri ale creștinismului, nu șterge, nu stârpește din noi aceste metehne. Nu a le avea e păcat și rușine, ci a le urmări, a se lăsa stăpânit de ele. Cei ce le urmează, evident, nu pot fi urmași adevărați ai lui Isus Hristos cel în frânat, cel sărac de bună voe și cel smerit cu inima; cice se lasă stăpâniți de ele, nu au nimic cu desăvârșirea, carea, dacă nu se poate realiza pe deplin aici în lume și cu acest trup omenesc, se poate totuși urmări prin străduință și luptă continuă cu sine și cu slăbiciunile sale și prin darul lui Dumnezeu, elementul întăritor și indispensabil în lupta noastră spre idea lui moral creștin.

Iată o problemă, unica și capitala problemă pentru creștin: *desăvârșirea sa proprie la lumina principiilor cuprinse în Evanghelie*. Vorba sfântului Pavel, poți să-ți tai trupul în bucăți, poți să vorbești limbile ingerilor și ale oamenilor, poți să clădești palate și s'aduni averi, de nu ai smerenie, de nu ai blândețe, de nu ai curăție, de nu ai dragoste de frate, cu un cuvânt de nu ai dragostea lui D-zeu ce le cuprinde pe toate, nimica nu ești; ești aramă sunătoare și chimval răsunător. Celce are dragostea lui D-zeu în gradul cel mai mare, cel ce faptele și virtuțile sale se

nizuește a le face mai asemenea lui Hristos, modelul tuturor virtuților, acela e mai aproape de desăvârșire. În multe greșim toți; pocăința și îndreptarea însă ne pot recâștiga. A te complăce însă într'o desăvârșire închipuită, lipsită de smerenie și de dragoste, a nu te conforma în fapte și judecată lui Hristos și celor ce l-au urmat, înseamnă a rătăci departe dela desăvârșire și a fi, poate, iremediabil pierdut.

Creștine, ascultă și vezi: ai o menire, ai o misiune, fiecare unde e, unde l-a așezat voia și îngăduința lui D-zeu, de-a te perfecționa, de-a te desăvârși.

Tinere creștin, ce faci tu pentru desăvârșirea ta morală și creștinească?

Tineră creștină, ce faci tu pentru desăvârșirea ta creștinească?

Intellectual creștin, tu ce faci pentru desăvârșirea ta creștinească?

Tăran sau meseriaș, sau comerciant, sau preot, sau profesor etc., ce faci tu pentru desăvârșirea ta creștinească? Unde ești pe scara desăvârșirii creștine cuprinsă în Evanghelie? Mai ai mult de mers, ori încă n'ai început?

Iată 'ntrebări, cari dacă vor atinge numai urechea inimii noastre, e un semn că dorim desăvârșirea, o apreciem și încă nu e totul pierdut pentru noi.

P. Dr. Tăutu.

Catihezarea

Una dintre problemele cele mai importante, care trebuie să rezide între preocupările esențiale ale Bisericii lui Hristos, este, fără îndoială, creșterea și educarea tinerimii.

Biserica a înțeles, întotdeauna, rostul și însămnătatea acestei chestiuni. Nu este nevoie să înșirăm sinoadele și enciclicele papele, cari atingeau și tratau această chestiune. Principii bisericii au ținut, între preocupările lor principale, educația tinerimii. Câți cardinali, Arhiepiscopi, episcopi, își rup un timp, din preocupările lor zilnice, și-l consacră tinerimei.

Mi-aduc aminte, la București, Excelența Sa Monsgr. Francisc Marmaggi, adună, în Dumineci și sărbători, în palatul nunțiatului, pe copiii coloniei italiene și le făcea educație, le ținea catiheză.

Importanța problemei se impune prin sine. Tinerimea, va trebui să formeze falanga de mâine a Bisericii, pe care s'ar putea răzâma în orice împrejurări. Cum îi va crește, în aceea măsură poate conta la sprijinul și ajutorul lor.

Cine ne poate garanta, că ce va aduce ziua de mâine? Pe cine se va răzâma Biserica, la o eventuală separare a bisericii de Stat? Cu cine și prin cine își va elupta drepturile încălcate? În caz de atac, din partea dușmanilor creștinătății, cine o va apăra? Iată importanța acestei probleme.

În împrejurările actuale, Biserica a încredințat educarea tinerimii cateheților. Cât de mare este importanța și răspunderea unui catihet! El pregătește generația de mâine. Cât este de greu să fii un bun catihet! Din vina lor avem intelectuali lipsiți de educație religioasă, indiferenți în cele ale credinței, poate chiar atei și dușmani ai creștinătății, neprimind la timp antidotul necesar pentru a se putea măsura cu diferite curente antireligioase, antisociale și atee, pe cari îndosebi, tinerimea trebuie să le înfrunte.

Cât este de greu să fi catihet bun în învățământul secundar! Te războiești cu toată lumea. O vorbă neprecugetată aruncată cu atâta ușurință dela catedră, de vr'un pseudo-savant, îți dă mult de furcă, până ce reușești să înlături orice nedumerire din sufletele plăpânde otrăvite de inconștiința unui imbecil. Un catihet trebuie să fie bine la locul său. Pe lângă o cultură vastă, mai e nevoie să fie și un bun și mare pedagog, mai ales într-o țară ca a noastră, unde se face atâta caz de pedagogie, pe lângă aceasta, chiar împrejurările în funcțiune cu slujba sa, îi impun aceasta.

Pentru ca să avem buni catiheți, trebuie să-i creștem. Aspirațiunile tinerimei sunt atât de variate și pretențioase și mai ales azi, când, depe catedrele școlilor de stat se propagă cu atâta ușurință nășbutii științifice, rolul catihetului nu e ușor. Trebuie să aibă o doză bună de știință, pe lângă aceasta trebuie să fie om integru, om cu calități sufletești alese, lipsit de vicii, ca nu cumva defectele lui să fie exploatate în defavoarea religiei și a creștinătății. El este chemat să ridice morala tinerimii, prin mijloacele și metodele cele mai eficace, conform împrejurărilor, și aici se completează teologul cu pedagogul. Fără să fii un bun pedagog, nu poți să fii un bun catihet.

Biserica catolică pune mare pond pe alegerea catiheților. Nu poți să fii catihet în învățământul secundar, până ce n'ai făcut studii de specializare pe la diferite institute de educație catolică, pentru a te familiariza cu principiile și metodele pedagogiei catolice.

Sunt mulți catiheți, cari ar putea să fie buni parohi, dar cari, neînfrunzind recerințele unui bun catihet, sunt o adevărată nenorocire atât pentru Biserică cât și pentru tinerime. Aici Biserica n'ar trebui să aibă considerente la eliminarea celor neapți pentru acest mare oficiu, putând să-i recompenseze cu alte beneficii.

La noi singurul năcaz pare a fi, că catiheții — onoare excepțiunilor, — nu prea par să fie familiarizați cu principiile și metodele pedagogiei creștine. Dar vina nu este a lor. În lipsă de specialiști, n'am avut încontro, era nevoie să fie aplicați. Mulți, datorită calităților lor naturale, înăscute, s'au dovedit a fi buni catiheți, fără de nici o altă specializare.

Pentru complectarea lipsurilor n'ar strica, ba chiar se impun, cursuri de specializare pentru catiheți sub conducerea și controlul celor mai buni pedagogi ai noștri. Aici pe lângă specializare, ar avea ocazie să discute metodele cele mai eficace pentru catihizare, câștigate în urma unor experiențe de un șir de ani.

Dacă vom avea buni catiheți, atunci putem să fim siguri, că vom avea și cea falangă de intelectuali, care va fi în stare să aducă orice jertfă pentru mărirea lui Dumnezeu și pentru Biserica lui sfântă.

B. M.

Meditații. *)

I.

Gândirea omenească în general e foarte superficială. Sunt persoane cari par că au strămoși pe muștele lui Darwin, căci, imitând pe alții, zic: „De ce să mă duc la mărturisire, când dintre prietini mei nimeni nu-și bate capul cu asta“.

Ftecare om să-și făurească individualitatea sa, căci numai din sufletul individual se vor naște idei mari și nobile.

Omenirea se ferește de mărturisire, pentru că nu vrea să primească frâul sufletesc și trupesc în care trebuie să trăiască după o pocăință adevărată. Mulți în lipsă de credință și cultură sufletească, se cred fără păcate, iar alții, cu o prejudecată foarte orbită, spun: „De ce să mă pocăiesc înaintea unui preot păcătos ca mine?“

Admitem, că un preot nu s'ar putea menține totdeauna la același nivel de virtute, datorită lui. Față de evoluția sufletului nostru n'are importanță. Să primim serviciile și sfaturile, pe cari ni le inspiră preotul prin Spiritul Sfânt.

Lumea critică fără obiectivitate, foarte aspru și cu cea mai întunecată reavoință mentalitatea preoției, pentru că nu poate suferi sufletele izolate și distinse.

După opiniunea savanților și scriitorilor celebri mărturisirea e o necesitate absolută, căci conține izvoare educative, fără cari omul nu poate ajunge la cunoașterea de sine, nici la caracter ferm, nici la un nivel moral sublim.

Renumitul medic-profesor Freud, știința lui de Psychoanaliză a întemeiat-o și pe mărturisirea generală, cea ce înseamnă a spune medicului tot, a nu ascunde nici o faptă, nici un gând, a se cunoaște pe sine.

Regretabil, teoriile lui Freud sunt pornite dintr'un principiu greșit: interes pur sanitar, și n'au alt scop decât să aducă individului libertate trupestă, ce duce la decadență și la o renaștere artificială.

Doctorul unic și adevărat al sufletelor este mântuitorul Hristos.

Duceți-Vă la El! În scaunul mărturisirii veți primi leacul credinței, care Vă va fermeca și Vă va conduce la pace dulce și armonie.

II.

Viața pământească e o probă permanentă a virtuților noastre. Omul modern însă n'are decât un zimbet ironic la reflexiunile morale. Inecat în interese materiale, în ambiții deșarte, în plăceri amăgitoare, într'un egoism și lăcomie păcătoasă, trăiește ca și cum aceasta formulă de viață ar fi normală și firească.

*) Dăm aci cu plăcere meditațiile d-nei Victoria Diamandi, convertită de curând la catolicismul gr. cat.

Se zice : „Numai exaltații, nebunii și bătrânii se închină mereu și trăesc cu harul lui Dumnezeu.”

Omul modern în secolul al XX-a se simte tare și fără cărja credinței și sugestivitatea relegiei, dar forța și concepția lui, răzimată pe alăta închipuire, adeseori îl duce la desperare și sinucidere.

Oare : o viață sgomotoasă, plină de orgii, de viții, oboseli zădarnice, plină de neliniște maladivă și de o sete desperată după fericire trecătoare, nu duce mai curând la o exaltare și un morb sufletesc, decât o viață curată, cumpălată, între idei senine, fapte creștine și credință fermă ?

Se zice : Viața de credință cu pretențiile și opri-urile ei pare insuportabilă.

De ce judecați așa de superficial ?

Primiți cu suflete deschise adevărurile, frumoșele și izvoarele binecuvântate ale religiei catolice !

Vă veți convinge, că nici o jertfă, nici o renunțare nu poate fi atât de mare și dureroasă ca să fie mult pentru a ajunge la iubirea lui Isus.

Crizele cari ne atacă în viață și suferințele cari ne pândesc zilnic, ne învâluie adeseori într'o mahnire profundă. Chinuri sufletești ne ard, ne biciuesc. Suferim . . . Suntem singuri. Pare că totul s'a întunecat înaintea noastră, ne simțim într'o durere fără nume, ne cuprinde o nostalgie, pare că ne înecăm în fumul desperării și ne copleșește pânda morții . . .

Cine iubește însă pe Hristos din adâncul sufletului, nu poate suferi de o tristeță durabilă.

Conștiința curată e o pasăre cântătoare, care cu ciripitul ei armonios înveselește inima. Chiar suferind ne bucurăm, având prilejul de a da proba răbdării și a ne alege din dureri cu înțelepciune.

Tristeța și seceta sufletească se învinge prin meditații evlavioase, prin rugăciuni și cu siguranță prin sfânta Cuminecătură.

Rugăciunea să izvorească fierbinte din inimile noastre. Chiar forțat să ne rugăm mult. Să ne apropiem de Isus cu încredere absolută.

Să-i deschidem inimile noastre și-n oarele grele de încercare să-i spunem smerit :

„Dulce Isuse, tristă, obosită de suferinți și zăpăcită de slăbiciunile mele, tot viu la Tine și te rog, primește-mă, deși nu-ți aduc azi altceva decât greșeli, oftări și lacrimile mele. Iartă-mă, binecuvintează mă, căci te iubesc și vreau să suport tot pentru Tine !”

Dacă după rugăciuni nu s'ar ușura sufletul nostru, atunci să ne cercetăm conștiința, dacă nu cumva ascundem o dorință sau un gând greșit, care jignește pe Dumnezeu și-L îndepărtează de noi. Să alergăm numai decât la mărturisire și să ne umilim înaintea Domnului. După ce ne-am curățit de zăpăceala sufletească, să ne împărtășim cu preasfântul Trup și Sânge a lui Hristos. Dacă împărtășirea a fost de o evlavie profundă, atunci mângăerea nu va întârzia. Durerile cele mai crude și furtunoase se vor limpezi în Sfintele Taine.

III.

Nu pot înțelege răceala oamenilor față de sfânta Eucharistie. Câți trec indiferenți pe lângă comoara cea mai mare și cea mai delicioasă senzație sfântă !

Fără împărtășanie suntem slabi, egoiști, ipersenzibili, suntem niște umbre fără viață, neavând voință nici pentru cele mai mici renunțări.

Fără sfânta Cuminecătură suntem niște cerșetori orbi și surzi, ne pierdem și cădem în șanțul tentațiilor.

Fără Sfintele Taine suntem într'o agonie permanentă, amenințate de pericole și cu siguranță ne pregătim drumul spre iad, spre pedeapsa vecinică.

Sfânta Eucharistie ne formează caracterul, ne inspiră sentimente cristaline, ne învață a cunoaște adevărul, ne păzește de păcate și prin minunea ei ne conduce la viață sfântă.

Prin sfânta Eucharistie devenim tari și curagioși, trăim în Hristos. Simțim sfânta lui Prezență. Ne putem ferici cu sfântul Evanghelist Ioan, când Isus ne primește la Inima lui și ne șoptește dulci mângăieri.

Prin sfânta Eucharistie putem nădăjdui triumful în încercări și ne pregătim o moarte fericită, locul strălucitor și biruitor al raiului.

Ași dori să spun prin radioul sufletesc tare și cu iubire imensă față de Dumnezeu, tuturor din lume : „Soră, frate, de ești tânăr sau bătrân, de ești pungaș sau cinstit, de ești zdrobit de chinuri și de vicii, te implor rupe-ți lanțurile păcatelor, ridică-te prin ori ce jertfă, mărturisește-ți păcatele ș'apoi du-te smerit la altarul Domnului, ca să primești în inima ta pe Hristos Mântuitorul.

Vei vedea, că îngerii te-au primit în prietenia lor și că nici o fericire pământească nu se poate asemăna cu o schintea de fericire a raiului și-a iubirei Dumnezești. Duceți-Vă la Hristos, până Dumnezeu e în așteptare, căci moartea pândește și nu știți momentul când Vă răpește fără milă !

Duceți-Vă la Hristos, căci El este Ținta, Esența, Mântuirea vieții și El a zis :

„Cine nu va mânca Trupul meu, nu va avea viață de veci !”

Victoria Diamandi.

— **Aviz literar!** A apărut vol. I. din *Compendiu de Teologie Morală de Păr. Dr. Ludovic Tăutu, profesor de teologie Oradea. Prețul 200 Lei.* Din vol. II.: *Poruncile, în lucrare, sunt terminate până acum 18 coale de tipar; pe Ianuarie—Februarie 1933 va fi gata tot.* — Tot pe atunci se așteaptă și apariția vol. III. *Sfintele Taine, de prof. Dr. Nicolae Flueraș. Prețul acestora se va anunța la timp. Prenotări se primesc la Soc. Sf. Ioan Gură de Aur. Oradea.*

De prin cărți bătrâne.

— Supurul de sus. —

Insămănările cu litere civile de prin cărțile vechi bis. totdeauna m-au atras, atât din curiozitate să le cunosc conținutul, cât și pentru a constata din cercetarea lor: oare nu-mi scade paciința de a descifra interesantele „potcoave“ aruncate așa la întâmplare pe hârtia „subțire“ uneori aproape de 1 mm.— ?!

Nu de mult, am avut prilej să cercetez cărțile din biserica din Supurul de sus.

Am intrat în altar, unde n'am aflat nimic mai însemnat. — Am eșit la strană și resfoind cărțile din Strană am găsit notițele, pe cari le pun aici pe hârtie.

1. Într'un *Strajnic* tipărit la Blaj în 1773 cetim pe marginea din jos a primelor pagini: „In stiință să fie tulutor cui să cuvine cumcă aceasta carte anume strajnic o au cumpărat Koltău Petre cu 4 florinți nemțești prin mine popa Ștefan parohușul acestui loc și s-au dat în biserica Supurului de sus ca să-i fie pomană în veci lui și a tot neamul lui în veci vii și morți suptu aceasta condiție ca nime să nu o poată de-acolo lua nici întru feliu care cumcă-i așa (a) să adeverește cu aceasta scrisoare cu numele meu întocmit înainte acestora oameni de mine . . . Mihai curator și Florian . . . în Supurul de sus în . . . 1777 Popa Ștefan parohușul locului.“

2. Într'un *Triod* pe fața de front de desupt: „Aceasta sf. carte e a sf. biserici din Supurul de sus Ioan Boitor parohul locului Anul 1805 (cu lit. latine) Anno Dmini 1805“.

3. În *Strajnicul* pomenit, pe pagina de front deasupra stă scris: „Scrisam eu Ioan Boitor parohul locului tocmai în Duminica florilor în anul 1808 când au fost iarna ce(a) mare Martie 29“.

4. Pe marginea de jos a câtorva pagini dela început într'un *Molitevnice* vechiu de pe vremea Eppului Bob aflăm scris: „Acest molitevnice lau cumpărat pe sama Bisericii Supurului de sus Morășan Ștefan Diacu locului cu doisprezece zloși „vonoși“ prin mine Ioan Kosta parohul Supurului de sus în 3 Martie 1832“.

5. Din anul 1863 e notița cu litere latine de pe *Evanghelia* veche tipărită la Blaj în 1776: „Aceasta s. Evaghelia e cumpărată spre Mărirea lui D. Dieu prin Berariu Todoresă; fiindu Parocu locale și S V. A. D. în Tractulu Eriului Ioanne Galu. La Anulu mantuirii 1863 aūgustu 6“.

6. Pe întâia față liberă a Triodului am aflat un „vers“ scris probabil de 2 indivizi, întrucât slovele din față sunt altfel ca cele de pe verso. — „Versul“ sună așa:

Vers pentru judecata lui D-zău și pentru cei ce nu să pocăesc.

*Auziți aceste tote norode
și neamuri și glote
să înțleagă cuvântul
omul de pe tot pământul
Că a lumii veac să sfârșește
și județul să gătește*

*tatul pe fiul său va mâna
și lume va judeca
Ingerii vor bucina
toată lume să va aduna
morții din gropi să vor scula
toți împreună vor sta
La judeșu ce să vor stringe
păcătoșii toți vor plânga
valea cea de foc va merge
să arunce pe cei fără de lege
Cărțile vor sta deschise
păcatele să vor vădise
pizmașii vor sta de față
ca să le arete viață
Și tare te vor pârâte
să te arunce în munci cumplite
apoi cei drepți să vor alege
dintre cei fără de lege
Is Xs drepților te va zice
cu cuvinte de ferice:
Veniji drepților cătră mine
care mi-ași slujit voi bine
A tatălui blagosloviți
cu mine să lăcuți
In pârăfte me (a) ce (o) bundă
cu ingerii de împreună
Iară păcătoșilor va zice
tot cu groază și cu price
duceșive dela mine
că n-ași făcut nici un bine
la muncile de vecie
cu diavolul In soșie
Plângaeva și ceriul alunei
văzând pe păcătoși In munci
in(egerii încă (vor plânga?)
văzându-i pe iad cum ti (stringe?)“*

Pe verso scrisoarea altuia, ca o continuare

*„Iar tu ome grijește de tine
De gândești să mergi la bine
Să fii gata cu ele tote
Când din lume te vor scole
Că aușia la rămâne
De o iau rude streine
De rămâne la frații lei
Nai folos nici de ei
Sau de rămâne la fete
Pucină milă îți fac ele
Că feciorii să sfădesc
Și aușie o împărțesc.“*

7. Pe pagina din urmă, liberă, a aceluiaș *Triod* sunt câteva stihuri din plângerea lui Ieremie cu notița: „Aceasta priceasnă să cântă la Duminica fiului celui curvariu și la lăsalul de carne și a brânzii în tri duminici. Să cântă din „poleleu“.

Am mai găsit apoi ceva note mai lungi: copii de pe acte emanate dela autoritățile de pe vremuri în l. maghiară și privind una — pare-mi-se — o chestie de drept de cărcimărit (regal), iar alta despre ceva furt.

Mă bucur și mulțămesc fratelui din vecini, că mi-a dat posibilitatea de-a reproduce aceste notițe, căci date la lipar vor fi sculite de dintele vremii, care li-a ros și până acum foarte mult, încât în unele locuri s'au șters slovele în așa fel, că aproape nu se pot vedea multe din ele, necum a se mai descifra.

Giorocuta.

Preot. Aurel Papiu.

Catolicismul și Unificarea sufletească

— Răspuns pentru „Legea Românească” —

Arareori se 'ntâmplă omului cu bune intenții, ca ideile lui să fie interpretate în sensul și spiritul intenționat și dorit de dânsul.

Intocmai, la fel e și cazul nostru. Conduși de un idealism curat și încălziți de un naționalism înalt, am căutat să atragem atențiunea stăpânirii asupra unor probleme, care, prin caracterul lor sunt de o importanță capitală pentru viața noastră de stat național și unilar, și anume, asupra romanizării catolicismului din Ardeal.

Petruca să-și dea seamă cei dela „Legea Românească” de importanța acestei chestiuni, pe care doresc s'o discute, vom reproduce câteva rânduri din cartea Prof. univ. O. Ghibu, despre „Catolicismul Unguresc în Transilvania și politica religioasă a Statului Român” Cluj, 1924, despre lucrările cărui chiar „Legea Românească” în nr. din 13 Maiu 1923 spune, „că sunt scrise cu competența omului de știință și cu argumente nerăsturnabile”. „Problema¹⁾ confesională nu este o simplă problemă religioasă, cum socotesc judecătorii superficiali, ea este o problemă națională per eminentiam — mai mult chiar, o problemă de stat, în sensul superior al cuvântului” (p. 2)... „Unitatea națională și unitatea religioasă, nu este, cred în nici un stat atât de slabă ca la noi, unde, în schimb luptele confesionale sunt la ordinea zilei” (p. 1.)

Mai departe — nu ne-au surprins, de loc, vorbele de tarabă ale unui anonim al organului eparhiei ortodoxe din Oradea, ca răspuns la articolul nostru „Catolicismul și unificarea sufletească” apărut în coloanele ziarului „Curentul”, cu toate că prelinde să fie considerat de intelectual și bun Român.

Anonimul a spus multe și, pare, că mai are și mai vrea să spună. A atins multe probleme, dar a dovedit o desorientare absolută și necunoștință în cauză, n'a 'ncercat să pătrundă în esența lucrurilor a căutat să svâcnească printre rânduri, care, apoi, cuprind o mulțime de năsbuții, care numai cinste nu-i fac.

A vrut și omul să se producă. A crezut că unui „stavrofol” al ortodoxiei pravoslave totul îi este îngădui, poate discuta orice, fără argumente, lăsând în nedumerire chiar pe proprii săi celitori.

Am crezut să-l lăsăm fără răspuns. Anumite considerente, însă, ne fac să ieșim din tăcere, dar vom ținea seamă de proverbul românesc: „Când te bați cu cineva în noroi, ori te trânteste, ori îl trântești, tot te murdărești”.

Pornind din aceste considerente noi, în răspunsul nostru, nu vom debita cuvinte injurioase și nepotrivite în discuțiile noastre, mai ales în acest domeniu, vom căuta să-i răspundem în mod principial și academic.

„Legea Românească” se'ngrozește de ideea naționalizării bisericii romano-catolice din Ardeal, fiindcă se vor îngroșa rândurile catolicilor români, recte, se va romaniza Ardealul și că, se va porni lupta pentru catolicizarea României, zicând „iar în rândul al doilea, gândul lor nemărturisit încă este, ca după ce își vor îngroșa rândurile în Ardeal, să pornească lupta fășișă pentru catolicizarea României”.¹⁾

Departa de noi aceasta intențiune. Noi avem în vedere numai întărirea neamului. De altfel, cu aceasta chestiune, ne vom ocupa mai la vale. Dar chiar, dacă ni s'ar atribui acest gând „grozav” (?!) ce păcate am avea noi descendenții Romei?

Dar, să vă întrebăm, catolicismul este vr'o sectă hidoasă, și care nu profesează principiile și dogmele Bisericii lui Hristos?

Catolicismul este religie romană, este religia popoarelor latine?

Românii fac parte din popoarele latine?

Ce legătură sufletească ne leagă de celelalte popoare latine?

Românii au datoriat și obligamentul moral să refacă unitatea sufletească cu popoarele latine?

Lăsăm răspunsul pentru cei vizați.

Acum să 'ntoarcem foaia.

Ce ne leagă de Muscali, Greci, Bulgari și Sârbi?

Avem noi cu ei ceva comun?

Fac ei parte din marea latinătate?

Ne iubesc pe noi, simt la fel cu noi?

Răspunsul îl dăm noi: Nu!

Iată marea enigmă. Și nu putem să nu ne exprimăm mirarea și să ne'ntrebăm: cum, se poate, ca noi Românii, popor latin, descendenți ai Romei, am ajuns să discutăm „pericolul ce ne paște”, în urma catolicismului, în urma religiei romane?

Ce duh rău stăpânește pe unii fii ai Țării Românești, de vr'un secol încoace? La ce trebuie să atribuim această mentalitate, care nu cadrează cu spiritul nostru de popor latin?

Aceste discuții ar putea avea loc între popoarele slave, dar nu între români.

Istoriografii²⁾ mărturisesc unison că: Românii au fost creștinați de latini. Am fost botezați în legea romană. Am stat în legătură canonică cu Roma, până la înființarea imperiului Bulgaro-Român. La schisma din 1054 noi Românii n'am fost întrebați. Voivozii Țărilor Românești au fost în legătură, aproape, neîntreruptă cu Sfântul Scaun al Romei, mulți din ei, fiind chiar de religie romano-catolică. Am fost între primii cari am iscălit actul unirii dela Florența. După conciliul din Florența au mai fost episcopi români din Principale cari erau în legătură canonică cu Roma. Redesteptarea națională ne-a venit din Roma. Mulțu-

¹⁾ „Legea Românească”, Oradea, nr. 13, 1932.

²⁾ Dacă ni se cere prezentăm documentele,

¹⁾ Sublinierile sunt ale autorului.

mită Romei, cele mai precise date, din epocile cele mai nebuloase ale istoriei noastre naționale, le-avem din arhivele Vaticanului.

În schimb. Toți marii bărbați ai românismului spun că: Ortodoxia, a fost o nenorocire peste capul poporului român. Cel mai activ fervent al orientalizării noastre a fost ortodoxismul. Ortodoxia ne-a legat de o religie obscurantistă. Ortodoxia ne-a scos limba românească și alfabetul latin din biserică, și ne-a dat-o pe cea slavă și grecească. Ortodoxia ne-a încălțat cu domnia fanariotă. Mulțumită ortodoxiei noastre, ne-au luat Muscalii Basarabia, și mulțumită fraților noștri ruși am suferit dezastrul din 1917.

Să vă spunem drept, numai pricepem nimic. Ne mirăm și noi, precum s'a mirat și unul din marii luceferi, cari „au săvârșit minunea resurecției naționale”¹⁾, Gheorghe Șincai că „credința catolică nepătată” de care a fost străbătut în Roma, dela care niciodată nu s'a abătut, și pentru care mult s'a ostenit a o lăși așa că: „și orașe și sale întregi nu puține a readus la sânul Maice Bisericii”. „Românii cei ticdloși, cari până astăzi nu își cunosc binele și folosul său” încă nu au primit-o în întregime.”²⁾

Înzădar încearcă cei dela „Legea Românească” să denigreze istoria și trecutul Bisericii Române Unite, punându-o, în naționalism, mai pe jos de Biserica ortodoxă, îi asigurăm că nu vor reuși.

S'a încercat, din partea revistei, ca pe Dr. Iosif Siegescu, f. prof. de limba și literatura română, dela Universitatea din Budapesta să-l prezinte ca pe un renegat, din motivul, că acesta a fost catolic. Bun. Dar domniile dela „Legea Românească” au uitat să pună, alături de Siegescu, pe ortodoxii Ionescu Peter, Alexici și pe Mitropolitul Mangra dela Sibiu, cari i-au fost conlimporani. Îi garantăm, că dacă ne mai prezintă unul, și noi le vom furniza încă șase ortodoxi de marcă.

Dar să revenim. Siegescu nicicând n'a fost renegat. Cel mult, s'ar putea spune că a fost un renegat politic, neprofesând în politică, ideile și principiile partidului național din Ardeal. Incolo a fost un bun Român. A făcut multe și mari servicii la mulți Români. P. S. Sa Cirorogariu și I. P. C. Arhimandritul Policarp Morușca, ne-ar putea spune, că ce mari servicii a adus acest „renegat” școalei normale ortodoxe din Arad. Suntem siguri, că D-lor nu vor întârzia să rehabiliteze memoria unui om care i-a servit atât de mult.

Pe câți i-a mai servit acest „renegat.” Numai documentele din arhiva familiei lui Siegescu, i-ar putea scoate din tăcere. Pe câți studenți români a ajutat!

După războiu, el a fost singurul Român din

¹⁾ Sextil Pușcariu: Ist. lit. române, Sibiu, 1921, vol. I, p. 2.

²⁾ Dr. I. Radu: Răspuns și apărare, Oradea, 1927, p. 25. Cuvintele subliniate sunt ale marelui Gh. Șincai.

Ungaria, care s'a interesat de soarta Românilor rămași dincolo, a cercetat parohiile românești din Ungaria, a intervenit ca în bisericile românești să se facă slujbă românească, ba mai mult, a ajutat pe mulți tineri români, ca să vină în România, ca să se împărtășească în cultură și știință românească.

Dar, să vă întrebăm, care dintre D-voastre, având de soție pe fiica unui subsecretar de stat ungar, și îmbrăcat, de Unguri, în onoruri, n'ați fi procedat, în politică, la fel cu Siegescu? „Au n'au fost destui chiar și dintre cei mai intimi aderenți ai lui Mangra, cari și pe timpul consiliului dirigent au ajuns la onoruri și la situații splendide”¹⁾, pentru ce numai lui Siegescu să nu-i ierlăm?

Siegescu cu nimic n'a fost mai puțin Român, decât unionistul ortodox Emanuil Gojdu. Când Românii din Ardeal s'au adunat pe Câmpia Libertății dela Blaj, pentru a elupta independența Ardealului, periclitată de acțiunea unionistă a lui Ludovic Kossuth, dușman intereselor noastre naționale, acest Ludovic Kossuth, în acțiunea lui, a fost susținut de câțiva Români adunați în jurul lui Emanuil Gojdu. Cine a contribuit mai mult la opera de maghiarizare ca Emanuil Gojdu, el fiind primul care a înlăturat limba latină din justiția maghiară, introducându-și acțiunile în limba maghiară. Cu toate acestea, noi spunem că ortodoxul Emanuil Gojdu a fost un bun român, dar cu alte convingeri politice, decât masa poporului românesc, și ne-am revolta dacă cineva i-ar atinge memoria.

În fine, chiar de l'am considera de renegat pe Dr. I. Siegescu, nimic nu vă îndreptățește să vă atingeți de naționalismul bisericii Române-Unite, pentru că dânsa și-a făcut datoria, cu vârf și îndesat, în opera mare a Unirii tuturor Românilor, într'un singur Stat național, ca dovadă, aproape toți conducătorii principali ai Românilor Ardeleni au fost și sunt și azi fiii Bisericii Române Unite cu Roma.

Neamul românesc și-a păstrat naționalitatea mulțumită numai rasei sale, și că nu s'a asimilat cu năvălitorii. Originea noastră romană, faptele glorioase ale străbunilor noștri, mândria noastră de „civis Romanus”, ne-au ținut trează conștiința națională. Eram mândrii de noi. Simțeam cu toții, că n'vânele noastre curge sânge roman. Nu ne amestecam cu barbarii, ne țineam superiori lor. Ne știam descendenții unui mare și puternic popor, care stăpânise lumea.

Trăiam sub jugul străinilor, dar cu nădejdea unei reînvieri naționale, eram în așteptarea aquilei romane.

Deși despărțiți de Roma, dar botezați în credința Romei, găseam mângâiere și alinare, în suferințele noastre, în credința strămoșească. Și aceasta credință — până când am avut-o — ne ținea trează conștiința

¹⁾ Dr. I. Radu, op. cit. p. 9.

noastră de latini. Rupși din corpul imperiului roman, nimic nu ne mai lega de Roma, decât numai credința noastră romană.

Eram fericiți că suntem de legea Romei, și țineam la credința noastră, mai mult ca la orice din lume. Intre Români n'au pătruns ereziiile primelor veacuri, n'a pătruns nici arianismul, care stăpânea pe acele vremuri națiunile conlocuitoare cu noi, pe Goți și Gepizi.

Neclintita credință romană a străbunilor noștri, a făcut, ca acest popor roman, să se numească și să poarte, și azi, numele de roman, român.

Se știe că Goții și Gepizii au primit creștinismul în formă ariană. Apostolul Goșilor, Episcopul Ulfila a tradus evanghelia în limba gotă, și această evanghelie au însușit-o și Gepizii, cari au rămas ariani până în secolul al IX-lea, și că acest arianism gepid a contribuit în mare măsură la conservarea numelui etnic de Român.

Prof. Const. C. Diculescu, dela Universitatea din Cluj, în valoroasa sa lucrare „Contribuțiuni la vechimea creștinismului în Dacia, din istoria Gepizilor, Cluj 1924 (extras din „Anuarul Institutului de Istorie Națională“, Cluj, pe 1924) arată cu documente și argumente plauzibile, cărui fapt se datorește, că Românii se numesc Români și nu altfel, precum se numesc celelalte neamuri romane: Francezii, Italienii, Spaniolii și Portughezii. Arată că Gepizii au numit pe Străromâni Romani, nu într'atât cu privire la origine și limbă ci pentru religia lor romană. Și anume, Germanii, adică Goșii, Gepizii și Vandalii, erau arieni, dar și ei se numeau și pretindeau să fie considerați de catolici și ortodoxi, pe când pe ceilalți, — adică pe noi Români, fiind de legea Romei, ne numeau romani.

Și conchide învățatul român, că numele Raeto-Românilor nu vine direct dela anticul „Romanus“, ci trebuie să se caute și să se adauge și latura religioasă a chestiunii. (p. 8).

Dar lucrurile se schimbă. În urma înființării imperiului bulgaro-român, am ajuns sub stăpânirea bulgară. Legăturile cu Roma sunt rupte. Am ajuns sub influință slavă și prin slavi am ajuns sub oblăduirea Constantinopolului. „Prin Bulgari — zice D. Onciu — și odată cu dânșii noi am fost despărțiți de biserica romană, dela dânșii am primit limba slavonă în biserică și stat, care domină viața noastră intelectuală, până în secolul XVII. Așa ne-a fost fatalul destin al istoriei (Cfr. lui Titu Maiorescu Omagiu, Buc. 1900 pa. 620—31).

Până mai eri, biserica romană ne-a păstrat conștiința națională, de aici încolo, însă sub oblăduirea bisericii orientale, dușmană latinității, eram amenințați în naționalitatea noastră.

De aici încolo, numai nenorociri peste capetele bieților Români.

Poetul Cezar Boilac, în durerea lui, se exprimă astfel despre nenorocirile venite asupra neamului nostru, în urma acestui act fatal:

„Printr'o fatalitate fuseși greșită tare
De te rupseși de Roma. O, ritul cel grecesc!
Aceasta-ți este vina, de n'afli mângăiere
In sânul casei tale.
Rău te-ai unit de-afunci cu ginți eterogene
Cu gintele slavone mângite de Fanar!
Pe-o cale retrogradă vei merge mult a lene?
Veninul tot din pismă vei curge din pahar?

Amare suferințe a trebuit să'ndurăm. Slavonismul, menținut de biserică, înăbuși totul, orice mișcare și afirmare românească era exclusă. „Prin acest fatal eveniment nu numai că geniul limbei, sufletul și mințile poporului român se întunecară și amorțiră pe secol, dar limba română chiar și atunci, când în fine a început a răsufla în scriere, înlăfându-se în cojocul lăptos al lui Ciriil, în loc de a străluci cu originea-i măreață și de a fermeca cu înfățișarea-i nobilă, se părea mai mult o ființă sălbatică, eșită din temeiul codrilor“.¹⁾

Biserica ne-a rupt de popoarele civilizate ale apusului. Din occidentali am devenit orientali. Și orice mișcare culturală era exclusă. Dar nici în biserici n'am fost stăpâni. Am căzut sub guvernarea chiriarchilor străini de neamul nostru. În numele ortodoxiei căutau să ne umilească în demnitatea noastră națională și să ne desnaționalizeze.

„Romani ne fîneam într'o pozițiune dușmănoasă sau indiferentă față de Roma, cedând de bună voie locul nostru Ungurilor și Polonilor, cari s'au folosit de binefacerile culturii latine și prin aceasta au jucat un rol mult mai important decât al nostru. Inzădar ne imbia Papa, să ne înturnăm în luminosul palat părintesc; noi ne îndesam în întunecosul bordei slavonesc, unde ne deprindem să urim rasa noastră latină și să dăm ilustrului nume de Latin înțelesul de liftă...“²⁾ Teribilă decădere!

Avutul țărilor românești le-au acaparet mănăstiri și patriachii Răsăritului. Poporul despoiat de averi, a ajuns jobag, legat de glia slămoșească, dar, numai pentruca prin munca lui să 'nbogățească mănăstirile din Răsărit. Am fost slugii ortodoxiei. Pe noi ne aveau dragi, numai pentru aurul nostru, și multă râvnă puneau ca nu cumva să ne scape din mâinile lor. Voi-vozii noștri naționali au fost descăunați, și 'n loul lor apărură o nesfârșită serie de domnitori fanarioți, cari veneau să slăpânească numai să se 'nbogățească și să ne despoaie de avutul nostru.

Biserica care 'n trecut, în năcazuri și suferințe, a fost mângăiere noastră, a ajuns să fie o pacoste,

¹⁾ Aron Densușianu : Istoria limbii și literaturii române, ed. II, Iași 1894, pag. 107.

²⁾ Aug. Scriban : Gramatica limbii române Iași 1925, p. 196.

și „biserica noastră (ortodoxă), duse neamul românesc, în mai multe rânduri, la marginea pierzării“.¹⁾

Și toluși Români n'au perit și nu s'au desnaționalizat. Mai licărea încă, prin sângele nostru conștiința romană. Urmașii Romei n'au uitat că sunt descendenții bravilor Romani. Străinii ne-au furat avutul și credința, dar sufletul ne-a rămas latin. Am așteptat prima ocazie binevenită, ca să ne reîntoarcem în sânul Bisericii romane. Anul 1700, e anul sfânt din istoria noastră națională, e anul resurecției naționale.

„Ce violență împrăștiere a umbrelor; când cel dintâiu Ardelean și-a dat seamă că Români sunt urmași de Romani! Dintr'odată tânărul care se socotea aproape rob, se vede cobărâțul celui mai puternic popor al lumii. Cu ce mâni înfrigorate va fi răscolit prin actele Valicanului, puse le îndămână de un călugăr neștiutor de valoarea istorică a gestului său! Școlarul cuminte, poate mediocru, devine deodată un erou și un apostol. Descoperire principiul de fecunditate al unei conștiințe naționale. Il va lua cu grijă și îl va arunca cu mâni pline în mijlocul poporului său. Va fi muncit tiranizat de gândul acesta.“²⁾

Rupând cătușile slovanismului și fânărului, tinerii români în contact cu cultura catolică, devin luceferii Românișmului. „Prin contactul cu însași obârșia neamului nostru, cu Roma, ni s'a nălărit conștiința națională. La apărarea rasei lor, cei trei „cavaleri ai idealului național“, Samuil Micu, Gheorghe Șincai și Petru Maior s'au istovit în numeroase lucrări de istorie și de filologie. Odată cu litera latină, ei au adus și principiul exclusiv al latinității. Din viziunea orașului etern a pornit, așa dar curentul latinist ce a fecundat știința și mai ales, conștiința neamului românesc.“³⁾

Unde și când a fost biserica ortodoxă, în istoria țării noastre, scut și apărare pentru neamul nostru românesc? Dacă ar fi fost după biserica ortodoxă, am fi perit de mult, n'am mai exista ca națiune, ne-ar fi înghițit slavonismul. Numai orbii și ignoranții pot să spună, că poporul românesc, mulțumită ortodoxiei, s'a păstrat ca națiune și nu mulțumită calităților superioare ale rasei noastre, electrizate de credința romană. „Și ce-am fi noi astăzi dacă biserica lui Cristos n'ar fi dat sălaş și cultură superioară lui Petru Maior, lui Șincai, lui Klein, ș. a., dacă cultura creștină a Romei nu le-ar fi atras atențiunea asupra naționalității românești?“⁴⁾

— Va urma —

Dr. V. Hetco
advocat.

¹⁾ D. Drăghicescu: Din psihologia poporului român, Buc 1907, p. 357.

²⁾ I. Vâlsan: Conștiința națională și Geografia, Buc, 1921, pag. 14.

³⁾ E. Lovinescu: Istoria civilizației române-moderne, vol. I, p. 18.

⁴⁾ Aurel C. Popovici: Naționalism sau Democrație, Buc. 1910, p. 230.

Preotul să vegheze.

Disertație

ținută în Crasna în ziua de 18 Aprilie 1932 în sinodul tractului protopopesc Zalău.

Sfinții Părinți și mari dascăli ai creștinătății adevărate, în scrierile și cuvântările lor, aseamănă biserica creștină cu o corabie, care plutește peste ape și duce pe oameni prin valuri la limanul mântuirii. Fără această corabie, spun sfinții, sciitorii, nu este cu putință să treacă cineva dela un țărnam la altul și că oricine ar îndrăzni să plece pe mare prin valuri fără corabie, se înecă.

Dacă asemănăm și noi biserica noastră catolică și în special cea română unilă cu o corabie, o vedem înconjurată și bătută de valuri și de vânturi din toate părțile luptându-se cu mari primejdii venite și din văzduh, și din adânc și chiar din lăuntru corăbiei.

Din văzduh bat curente grozave de materialism, necredință și de tot felul de credințe deșarte sau erezii. Din adânc, pe de o parte se răscolesc și se frământă, înălțându-se până la ceruri, valurile clocotitoare și spumegătoare ale politicianismului nesațios și care nu ține seamă de nimic, iar pe de altă parte la fiecare pas dai de stânci și prundișuri de nisip ascunse sub valuri și pe cari nici nu le știi, nici nu le bănuiești, că s'au format acolo în întunerecul și tulburarea acestor valuri. Din corabie vin alte primejdii. Oamenii înfricoșați și amețiți de furtună e firesc să umble de colo până colo, fără nici o rânduială, apoi când mai vine și lipsa de apă și de merinde pe corabie, cine se poate mira, că oamenii își pierd cu desăvârșire capul, lasă corabia aproape în voia soartei și încep a se gândi pe cine să svârle din corabie ca să împușineze numărul celor cari mânăncă, sau chiar pe cine să-l mânănce ei între ei?

Intr'o astfel de stare înfricoșală pare a fi sfânta noastră biserică. Nu numai că o amenință încercările alător secte și învățături proliynice, care formează împrejurul ei o atmosferă grea și înăbușitoare, nu numai că mulți lovesc în principiile și învățăturile ei sfinte și unii nu mai ascultă și urmează sfaturile ei; nu numai că politicianismul sub masca masoneriei o roade mai rău decât pecinginea, dar chiar și unii fii ai ei, nefiind solidari, nu mai sunt în stare a înfrunta toate ispilele și furtunile ce vin dinafară și chiar dinăuntru ei (ca să nu pomenesc în treacăt și unele cazuri triste, ce e drept sporadice, când preoții unii pe alții se critică, ba chiar se urmăresc, se părăsc și denunță tocmai ca în corabia ajunsă în mijlocul primejdiei și în care nu se mai ajunge hrana). Alocuri s'a săpat o adevărată prăpastie între preoți și intelectuali, aceștia se împart în tabere neîmpăcate și se sfășie între ei, spre cea mai mare pagubă a credincioșilor și a tuturor celor cari au nenorocul să audă sau să afle asemenea lucruri otrăvitoare de suflete. Răul ajunge la culme în școlile mai înalte, la universități și în parlamentul țării, unde de multeori fiii aceluiș neam și aparținători aceleiași credințe se sfășie ei între ei de multeori, nu pentru promovarea binelui public, ci mai mult pentru interesele lor materiale. Asemenea stări sufletești sunt foarte păgubitoare pentru creștinism și pentru poporul țării întregi, care la rândul lui ajunge și el să trăiască numai în certuri și judecăți ce nu se mai sfârșesc, ci mereu se tot înmulțesc.

Cu îndreptarea acestor stări îngrijorătoare pare

că nimeni nu-și mai bate capul, ci chiar încercările de îndreptare a unor buni și conștiinți sunt paralizate de indiferentismul general ce cuprinde par'că pe toți, iar dușmanii bisericii și ai neamului pescuesc în această atmosferă tulbură.

Deși lucrurile sunt așa și oricine iubește adevărul nu le poate tăgădui, totuși ar fi păcat și o mare greșeală, ca cineva să arunce acuma răspunderea nu-mai asupra cărmuitorilor bisericii ori ai Țării. Căci ce vină poți să arunci asupra căpitanului și corăbierilor pentru că i-a apucat furtuna în mijlocul mării, că au rătăcit drumul, că le-au eșit pirajii în cale și i-au prădat și că astfel au ajuns fără merinde pe vas? Peste noi au năvălit mai întâi oardele barbare și s'au învățit în cruciș și în curmeziș pe pământul nostru străbun, prădându-ne avutul și stricându-ne rosturile, au venit Slavii și Grecii, cari mai rău ca Turcii, nu numai, că ne-au luat avutul, dar ne-au corupt, pustiit și schilodit și sufletul. A trebuit să vină după toate aceste și reformațiunea de care prin actul sfintei uniri ne am salvat, mulțumită proriei divine și cu noi împreună a scăpat din întunerecul neștiinții întreaga suflare românească, care închegându-se și întregindu-se într'o singură țară, prin cultura și lumina adusă din Apus, a ajuns acolo că să se poată număra între popoarele cele mai civilizate. A încolțit acum însă și curentul anticlerical printre noi, de care biserica e amenințată să nu poată deprinde influență asupra sufletelor.

Către toate acestea rele, în secolul luminilor, asupra s. bisericii s'a abătut răul cel mai mare și anume seclarismul, care este o rană deschisă pe trupul bisericii lui Cristos. E drept că sectarii au fost totdeauna, martoră ne este istoria, ba chiar și epistolele sfinților apostoli încă fac amintire de mișcări seclare. Imprejurările sociale și politice, spiritul timpului, materialismul cras, încăpăținarea de-a face pe explicatorul Sfintei Scripturi și alte multe cauze, au produs mulțimea sectelor de ieri și de azi cari și-au luat ținta în propaganda lor: discreditația preotului pentru ca să-l poată desface pe creștin de către păstorul său. De aceia ei folosesc ori ce date compromițătoare, ba vorbesc chiar și minciuni în contra preoților.

Dar preoții cu toate aceste nu vor neglija a instrua în celea religioase pe credincioșii lor, căci știut este, că într'un popor bine educat și care se împărtășește des cu Sfintele Taine, sectarismul nu prinde aproape de loc. Căci „Fanatismul sectar este un zel înflăcărat, dar orb, el se aprinde într'un mediu incult, dar lăncezește și se stinge într'un mediu luminat. La popoarele cu prea puțină cultură sectarii fanatici sunt dușmani teribili, până când la un popor cu o cultură religioasă ei nu sunt decât niște bolnavi vrednici de milă sau niște șarlatani nemernici și vrednici de dispreț“. Unul fiecare dintre noi, preoți români, trebuie să știm, că a trecut vremea când păstorul putea dormi liniștit și turma putea să pască în voie, căci nici pomenire nu era de lup. Intre astfel de împrejurări îngrijorătoare preotul nu trebuie să uite povățuirea sf. ap. Pavel ce o dă lui Timotei cu cuvintele: „Însă tu priveghiază întru toate, îndură răul, fă lucrul evangelistului, slujba ta fă-o deplin“. Ce zile fericite, dar demult apuse, când biserica noastră gr. cat. română a fost în stare a înfrunta totdeauna toate furtunile veacurilor și a zădărnici toate încercările dușmanilor de a o despărți de credința cea adevărată și de a o deslipi de podoabele strămoșești: rit, limbă și datini străbune. Strămoșii bisericii române s'au luptat pentru

existența bisericii cu arma solidarității în contra forței brutale, iar azi e pusă în falanga strategică o campanie în contra existenței bisericii noastre cu armele rafinării poleite prin aparatul proselitic — și atac al fraților de aceeași limbă. — Arhieriei bisericii noastre, de câte ori amenințau furtunile cu cutropire comorile bisericii și ale neamului, convocau săboare și se consfătuiau cu clerul desgre măsurile ce erau de luat, — din când în când în lipsa Capitelor convocau în jurul lor protopopii diecezei cari erau ochii arhierelor și cu concursul acelor, în solidaritate intimă, delibereau cauzele arzătoare ale bisericii și pregăteau armele de apărare.

Iar protopopii cu scântelele împrumutate din văpaia inimei Arhieriei înflăcărâte de zelul iubirei bisericii, se reîntorceau în toate părțile diecezei spre a aprinde în inimile clerului și poporului focul sacru al iubirii solidară de biserică și neam, până la gradul suprem al martiriului, deoarece întreg trecutul Arhierelor, clerului și poporului bisericii române n'a fost decât un lanț de suferință.

Dacă a fost în stare să susțină biserica noastră neînfrântă luptele seculare, cu Arhieriei persecutați până la exil, cu un cler mai puțin educat și cu un popor iobăgit, oare să nu fie capace a-purta și continua lupta pentru existența bisericii un cler, în fruntea căruia, mulțumită cerului, stau Arhieriei ilustrii, înzezrați cu calitățile cele mai excelente și cu inimi învăpăiate de zelul bisericii, cu inimi mari, cari poartă în sine doririle și durerile tuturor fiilor bisericii și cari sunt înconjurați de un cler zelos, însuflețit și iubitor de Biserică Romei?

Cine nu cunoaște cărțile, opurile de știință ale clerului de azi, ce cuprind alătea învățăături, prin cari toate creziile existente se pot combate cu succes și oricare preot și le poate procura fără vre un sacrificiu mai mare, dacă nu le posedă.

Ce privește preoțimea, ea priveghiază la postul ei. Dar pentru aceia de câte ori și cei mai distinși frați preoți nu ajung în perplexitate față cu sectarii cari nu cruță nici o trudă și nici un mijloc mârșav pentru a se putea acua în toate părțile, vedem sectarii și în acele parochii unde sunt preoți cu mare cultură și foarte zeloși.

Dacă astfel se prezintă lucrurile cu acești sectarii, datorința noastră în viitor va fi să grijim ca corabia care este în mijlocul valurilor furtunoase să nu se impotmolească în prundișuri, ori chiar să se sfarme de stânci, pentru că biserica ușor poate să se chiar nimicească în o regiune sau alta. Să nu uităm ravagiile produse de capii sectarilor din evul mediu ca Luther, Calvin și ceilalți, mai recent cazul din Spania, Rusia etc. Sunt deci, fraților, timpurile prezente timpuri de mari frământări și de lupte; să ne strângem deci pe lângă Isus în adorare și acolo în tăcerea și singurătatea bisericii, în contact viu, cu Isus să ne întărim sufletul cu acel spirit apostolic, cu aceia dragoste de suflete, cari nu cunoaște nici o greutate ori piedecă și căreia nimic nu poate să i steie împotriva.

Să recere deci dela toți, dar mai ales dela cler să ia seama că Mântuitorul este și acum în corabie și doarme la cârmă. Cârmacii să vadă că biserica e amenințată de valuri năpraznice și în pericol de a se îneca, dacă nu vor deșteapla pe Mântuitorul. Ei toți, dela mare până la mic, să strige: „Doamne, școală, mântuiește-ne că perim“ și numai El, ca și alădată cu apostolii, poate porunci vântului și valurilor ca să

facă și să se liniștească. Să deșteptăm deci la cârma bisericeii noastre pe Mântuitorul, să nu uităm că Isus Mântuitorul sufletelor noastre dormind în corabie este icoana bisericii cu sfânta Eucharistie într'ansa. Să priveghem în fiecare zi măcar o oră cu Isus. Să-l adorăm că El este stăpânul alinător de furtuni. Să ne unim cugetele și cu un singur glas de într'o simfirie să strigăm: „Sus să avem inimile“.

Ioan Aluaș,
paroh — Peceiu.

CRONICI

— **Nouii canonici.** Joi, în 28 Iulie c. în ședința capitulară ținută sub prezidenția I. P. S. Sale Episcopului diecezan, au fost numiți în stalurile vacante ale Capitulului Catedral: Păr. *Ion Georgescu*, prof. secundar în București și Păr. *Ioan Buteanu*, protopop on., paroh în Zalnoc. Revs. *Ion Georgescu* a obținut stalul canonicului școlastic, iar Revs. *Ioan Buteanu*, stalul canonicului cancelar. Instalarea noilor canonici se va face după sosirea avizului Ministerului cultelor, căruia aceste numiri i-s'au notificat.

Se speră că până la această dată va sosi dela Roma și numirea de prepozit a Ilustrisimului Domn *Dr. Gheorghe Miculaș*, propus pentru această demnitate încă îndată după moartea Ilustr. cândva *Dr. Iacob Radu*.

Și până atunci »*Vestitorul*«, noilor titulari, găsiți demni pentru aceste înalte distincții, în numele Redacției și al cititorilor săi, le trimite de pe acum respectuoase urări de bine. *Intru mulți ani!*

Ioan Georgescu, născut la 16 Martie 1889 (de 43 de ani), în *Scorei* (jud. Făgăraș). Liceul l-a terminat în Blaj (1907), teologia anul I la Oradea, restul la Budapesta (1911), iar doctoratul în teologie l-a luat în Viena (1913). În 1913 Sept. a fost numit profesor de religie la liceul de băieți și școala secundară de fete din Beiuș. În anii 1917/18 a funcționat ca profesor și la școala normală diecezană. În anii următori a mai funcționat succesiv ca profesor de teologie la Blaj, ca secretar literar al „Astrei” la Sibiu, ca profesor de liceu la Constanța, director și apoi inspector școlar regional tot acolo; mai pe urmă ca profesor secundar apoi subdirector general în Ministerul Cultelor cu detașare pelângă Prezidenția Consiliului de Miniștri, în București. — A fost hirotonit anul trecut: 12 Iulie 1931. — A desvoltat o bogată și intensă activitate literară. Om cumpătat și cu o sirguință de fier e un vrednic urmaș al marilor cărturari de cari n'a fost lipsit capitulul orădan niciodată.

Ioan Buteanu, născut la 15 August 1874 (58 ani) în Doh. (jud. Sălaj); liceul l-a terminat în Beiuș (baccalaureatul în 1894), teologia în Gherla — 1898 (B-pesta ?) A fost hirotonit la 7 Aprilie 1901, de când funcționează ca adm. parohial, mai târziu ca paroh și din 1929, ca protopop onorific, în Zalnoc (jud. Sălaj). E cunoscut ca bun gospodar și iscusit chivernisitor de averi bisericești.

— **Rectificarea salariilor clerului unit.** Cititorii își aduc aminte de rușinoasa umilire ce a suferit-o clerul nostru prin bugetul alcătuit de Guvernul D-lui Iorga, precum și de protestele unanime cu cari a fost infierată această batjocură din porțile noastre a tuturor. Fostul guvern a promis rectificarea, dar de executat n'a executat-o nici măcar pe hârtie, fiindcă exponenții bisericeii „surori” au zădărnicit mereu bunele intențiuni ale Consiliului de Miniștri. Actualul Guvern a înțeles dela început că o atare batjocură nu mai poate dăinui, de aceea cu data de 16 Iul. 1932 No. 94718 foarte urgent a trimis o adresă către toate episcopiiile gr. cat., în care se dispune rectificarea respective unificarea salariilor clerului nostru cu acelea ale clerului ortodox; anume preoții noștri vor mai

primi 108% în plus către salariul bugetar 1932. Pentru lunile Iulie-Iulie s'au și infocmit și trimis statele asupra acestor diferențe. Suntem fericiți că adevărul și dreptatea au biruit și de data aceasta, deși frații noștri ortodocși au voit să le țină mereu exilate în întunerecul cel mai din afară. Toate sinoadele episcopiale au constatat cu satisfacție și adâncă mulțumită față de foștii stăpâni marea dreptate ce s'a făcut bisericeii ortodoxe. Și-acum unde este bucuria lor? Așa pate celce se bucură de neadevăr și nedreptate.

— **Hirotoniri.** Duminecă în 17 Iulie c. au fost hirotoniți întru preoții (căsătorii) teologii absolvenți: *Ion Matei* (din Sântandrei, j. Bihor) și *Iosif Panlț* (din Resighea, j. Sălaj). On. *Ion Matei* a fost numit adm. par. în Topa de Criș, iar On. *Iosif Panlț* în aceeași calitate la Șavaieu.

BIBLIOGRAFIE

— **Dr. Victor Crișan** — *Celibatul Clerical*. Blaj, 1932, Prețul Lei 28.

Intr'un volum, aproape, de 100 pagini, Păr. *Dr. Victor Crișan*, preot misionar în America, tratează, cu un aparat bogat de argumente și cu o largă competență, marea problemă a celibatului, „care a fost rezolvită fericit, cu secolii în urmă de Biserica latină, a fost pusă în discuție adeseori și în Biserica Greco-Catolică“.

Desigur, nu era momentul mai oportun, decât ca acum, să vădă această lucrare lumina tiparului.

Și ca să luăm întâiu partea materială a chestiei. — Azi când criza economică stăpânește masele poporului, azi când resursele de venit au scăzut, și Statul, când e nevoie de economii, taie, mai bucuros din bugetul cultelor, decât din alt buget, azi când situația materială a preotului e precară, *desigur*, multă o să dea de gândit.

Mai departe — Isus Hristos a spus apostolilor săi. „De vrea cineva să vină după mine, să se lapede de sine să-și ia crucea sa și să vină după mine (Mat. 16, 24). Preoții, cari sunt urmașii apostolilor, pentru ca într'adevăr să fie apostoli, trebuie să se lapede de toate celea lumești și să-l urmeze pe Hristos. Grijiile familiare, greutățile trafului, adeseori, aproape îl fac impropriu pe preot, ca să-și exercite misiunea sa înaltă.

Ce-i ce vreau să se documenteze, trebuie să citească cartea *Părintelui Misionar*.

O recomandăm spre citire și meditare fraților preoți, tinerilor leviiți, ba chiar și laicilor. Cartea aceasta poate să servească tuturor spre mult folos sufletesc.

— **Dr. Const. Pavel** — *Episcopul Dimitrie Radu*, 1861—1920. Beiuș, 1932, Prețul Lei 30.

Încă o lucrare de mare valoare a învățatului profesor dela școlile din Beiuș, *Dr. Const. Pavel*. Istoriograful *Țării Bihareii* a adus vrednic omagiu marelui dispărut, a episcopului martir *Dimitrie Radu*, jertfa odiosului atentat dela Senat, din 8 Dec. 1920. Această lucrare, a fost citită și în Senat, în ședința din 8 Dec 1932, în ziua comemorării marelui erou.

Cilind cartea te simț impresionat de frumuseța clasică a stilului, de vioiciunea frazelor, de expunere clară a faptelor cari prin complexitatea lor ridică din rândul oamenilor de rând, figura marelui episcop. Noi, generația de după războiu, numai după ce citim cartea învățatului dascăl dela Beiuș, ne putem forma o icoană vie despre *Episcopul Dimitrie Radu*, marelui prelat care era o minte cu adevărat romanică, mediteraniană, sintetizatoare și constructivă, dispunând de o vastă și temeinică cultură apuseană; marele român de a cărui viață — după cum spune d. *Nic. Iorga* — a fost strâns legată de luptele noastre naționale.

Am dori ca aceasta carte să fie citită de toată lumea.

— **I. Frollo** — *Românism și Catolicism*, Buc. Tip. „Bucovina”, 1932. Prețul Lei 24.

Cartea distinsului profesor I. Frollo, dela București, esie rezultatul unor lungi polemici cu Achim. I. Scriban și Nae Ionescu, directorul ziarului „Cuvântul”. Ambii sunt exponenții ortodoxiei dominante.

Capitolele „Românism și catolicism”, „Cum s'ar putea defini noțiunea de Român”, „In ce măsură nota confesională integrează noțiunea de naționalitate”, „Religia nu modică propriu zis ci desăvârșește caracterul etnic al unui popor” etc., sunt pagini de apologie catolică și se impun prin sine. Dată fiind marea competență a autorului și știința lui teologică — deși e laic — fac valoarea acestei cărți să apară în toată puterea ei.

Azi când la noi, pe tema „naționalismului”, pseudo-naționalii ne impun diferite obiecțiuni, cartea aceasta servește ca un îndreptar practic și absolut utilizabilă pentru toți intelectuali noștri catolici.

Cartea aceasta trebuie să fie citită și răspândită.

— **Ana Jurgea** — *Negrilești*. — Români și ortodoci, Iași, 1929, Bibl. „Presa Bună”, Ser. Rel. nr. 7. Prețul Lei 12.

Harnicii noștrii confrăți dela „Presa Bună” din Iași, au îmbogățit literatura noastră religioasă, că o carte prețioasă, scrisă de o ortodoxă convertită, azi călugăriță într-una din mănăstirile noastre de maice.

Citindu-o te înduioșează însuflețirea cu care e scrisă, dar tot atunci te impresionează știința teologică, de care dispune această fiică a Mariei. Ea carte de apologie catolică cu privire la Români.

Recomandăm, cu toată căldura aceasta carte, care și fraților noștrii ortodoci, ar putea servi, ca un mic îndreptar spre calea mântuirii.

— **Medalia Miraculoasă** (Trad. broș. *La medaille Miraculeuse*, editată de Ed. I. Charles Paillart-France). Editura Mitropoliei Romano-Catolice din București, 1931 o broșurică, de vr'o 48 pagini, cuprindre o scurtă istorisire a vieții Venerabilei Surori, a ordinului Sf. Vincențiu de Paul, a Sorei Catarina, n. Zoe Labouré, precum și arătările, cu care a fost învrednicită venerabila soră, de Prea-Curata Fecioară, Care, la a doua arătare, diu 27 Nov. 1830, ora 5½ seara, ia dat încredințare, ca să i se bată o medalie, după modelul arătat de Sf. Fecioară, „pentruca persoanele ce o vor purta cu evlavie, vor primi mari haruri, mai ales dacă o vor purta la gât, harurile vor fi îmbelugate pentru persoanele care vor avea încredere.”

Medalia avuse formă ovală pe care se putea citi aceste cuvinte, „Sfântă Marie Zămislită fără de păcat, roagă-te pentru noi, care te strigă într'ajutor. Pe dosul medaliei, era litera M cu o cruce de-asupra și cu o bară la bază, iar dedesuptul monogramei Sf. Maria, Sfânta Inimă a lui Hristos și aceea a Sf. Maria, prima încunjurață cu o cunună de spini, iar cealaltă strâpunsă de o sabie.

Cultul acestei medalii s'a răspândit, fulgerător, în toată Franța și Creștinătatea și se formară asociații de pietate ale „Medaliei Miraculoasă”.

„Urmă, apoi, la 8 Dec. 1854, proclamarea dogmei Neprihănitei Zămisliri, a cărei pregătire fusese Medalia Miraculoasă după cum aparăția Fecioarei Neprihănite, în grotă dela Lourdes, la 11 Februarie 1868, îi fu, în urmă confirmarea.”

Recomandăm fraților precu răspândirea acestei broșuri, în masele largi ale norodului, pentru ca și la noi să se înființeze aceasta sfântă societate a „Medaliei Miraculoase”, ca și noi să ne împărtășim de darurile înalte ale Prea-Sfintei Fecioare.

— **E. P. Bourceau** — *Pentru a fi om*, trad. de Protosingelul Theodosie Bonteanu, Iași, Inst. de Arte Grafice, Presa Bună, 1932. Prețul Lei 40.

O carte care îmbogățește literatura tineretului. O carte pentru tinerimea veacului al XX-lea, scrisă abia la 1925, tradusă

pană azi în englezește, în spaniolește, în arabește și în românește în traducerea bine îngrijită a P. Cuv. Protosingel Bonteanu. Cartea e scrisă cu multă căldură și cu grija pentru tinerime, nădejdea de mâine a patriei și a națiunii, care meriță să fie ocrotită.

De acest gând a fost purtat și traducătorul cărții spunând în prefață „am tradus această carte, ca să pot ajuta cu ea pe iubiiții cititori tineri și neștiutori de valoarea anilor în cașe pot deveni oameni mari.

Tinerime! Citiți cartea aceasta, citindu-o, veți înțelege rostul vostru.

Se recomandă și profesorilor și pedagogilor, cari trebuie să fie îndrumători sinceri ai generației de mâine.

— **Fapte Bune**. — Rev. de igienă și reconfortare morală, pentru Cercetași, Pui de șoim și întreg tineretul școlar, organ al cohorței Cercetași „Preda Buzescu” din Craiova, 1932, nr. 1.

Revistă scrisă pentru tineretul școlar, care și-a înscris în programul ei de activitate, „grija de a însemna pentru lumea copilărească, un îndreptar moral, vrednic de școala cercetășească în sânul căreia își croește calea”. Dorim tinărului organ mult spor și viață lungă, pentru realizarea programului propus.

O recomandăm tineretului școlar.

Catalogul

cărților scartate și al duplicatelor din biblioteca diecezană greco-catolică — Oradea.

Oferim aceste cărți în schimb bibliotecilor din țară, ori și spre vânzare, particularilor.

(Urmărea X).

- Bertholdo Förderer: *Oratio ad juventutem scholasticam*, 1 Tom. Buda 1796.
- A Szent István Társulat: *Jegyzőkönyve*, 1 tom. Pest 1868.
- Laurentiu Urbányi: *Isiirion excelentissimo ac. il. d' Francisco Zichy*, 1 tom. Magno-Varadini 1825.
- „Gyermek barát” egyesület alapszabályai, 1 ex. Nagyvárad 1889.
- Segur Abbé: *Mi az egyház?* 1 tom. Pest 1861.
- *Katechismus*, 1 tom. Buda 1821.
- Stephan Kaprinai: *Institutio Eloquentiae Sacrae generatim*, 1 tom. Cassov 1758.
- Lesnyanszky András: *Egyházi beszédek*, tom. I, II, III, Nagyváradon 1837.
- G. H. Nieupoort: *Ritus Romanus*, 1 tom. Buda 1784.
- Josephi Kovatz: *Institutionum juris canonici*, 1 tom⁴ Magno-Varadini 1762.
- Franc. Antonio Fhebeo: *Institutionum juris canonici*, 1 tom. Magno-Varadini 1762.
- I. Nepomuki Schupk: *Kanzelreden*, 1 tom. Wien 1785.
- Ambrosii Marllani: *Theatrum Politicum*, 1 tom.
- Latinească (fără titlu), 1 tom.
- Ludovici Holberger: *Sinopsis Historiae Universalis*, 1 tom. Lipsiae 1771.
- G. H. Nieupoort: *Succineta Explicatio Rituum aud Romanos*, 1 tom. Budissae 1733.
- Bernardi Lamae: *Devotiones*, 1 tom. Venetiis 1760.
- Mathaeo Brandl: *Meditationes*, 1 tom. Tyrnaviae 1747.
- Psaltirea lui David, 1 tom. Buda 1817.
- Iosif Papp-Szilágyi: *Catechismul unirii b'is. a tuturor Românilor*, 99 exemplare, Oradea Mare 1864.
- Alexandru Șterca Șulutiu: *Catechism*, 41 ex. Blaj 1837.
- Cuvântare despre posturile bis. grecești, 37 ex. Buda 1828.
- Alex. Duchnovits: *Corpus iuris, (Ins canonicum)*, 1—2, 4 ex. Eperjes, 1847.

- Bohl-Rezeiu: Religionea din punct de vedere politico-juridic, 63 ex. Oradea 1879.
- Ioane M. Moldovanu: Spicuire în Ist. bis. a Românilor, 14 ex. Blaj 1873.
- Teodor Aron: Catechetica practică 17 ex. Buda 1843.
- Poemation de secunda . . . 65 ex. Magno Varadini 1830.
- Pavel Vasile Ungurean: Dietetika, 42 ex. Buda 1831.
- Demetrie Caian: Predica despre Statul milităresc, 12 ex. 1827.
- Schwartner Márton: Észrevételek (Jegyzék az oláhok-ról), 10 ex. Pest 1812
- Io. Papp-Szilágyi: Scurtă istorie a credinței românilor, 4 ex Blaj 1845.
- Samuil Vulcan: Epistoală pastorală, 6 tomuri Oradea-Mare. (către cele 72 parocii)
- Samuil Vulcan: Epistoală pastorală, 5 ex. Oradea-Mare 1823.
- Petrus Joannovics: Ode lui Samuil Vulcan, 5 ex. Magno-Varadini.
- Doftorie împotriva gălbezei oilor, 13 ex. Buda 1811.
- Instrucțiune pt. inspectorul școlilor românești, 3 exemplare. Viena 1857.
- Anton Dobzalek? Anweisung blinde Kinder, 1 tom. Ofen 1838.
- Auszug aus dem grossen Katechismus, 1 tom. Wien 1858.
- Contemplatio Recensionis in valachicam antecriticam, 1 tom. Buda 1816.
- Vigasztaló ájtatosság, 1 tom. Nagy-Várad 1831.
- Theologia dogmatica (fascicol), 1 tom, M. Varadini.
- Utasítás mikép kell világtalan gyermekekkel bánni, 1 tom. Buda.
- Marianus Sylvanus (?): Dissertationum Theologicarum de causis divortii, 1 tom. Debrecini 1640.
- O carte de rugăciuni în (latinește) —.
- Conciliul Provincial III. al Provinciei bisericești gr. cat. Alba Iulia și Făgăraș din 1900. 14 ex. Blaj 1906.
- Dr. Udvary László: Az egeri jog liceum története (1740—1896), 1 tom. Eger 1898.
- Dr. Való Simon: Adalékok a bpesti közpénzi papnevelő intézet történetéhez, 1 tom. Bpest 1896
- 667—668. Stephan von Kress: Darstellung des Fabriks und Gewerbewesens, tom I—II. Wien 1819—1820.
- Georgie Șincai din Șinca: Cronica Românilor, tomul I Buda 1844.
- Orizontul, revistă, Cluj 1906.
- Revista învățământului muncitoresc, 2 N-re Oradea 1929
- Revista geografică a României, 1 ex. Piatra N. 1904.
- Journal des Lurus und der Moden, revistă, 1 tom. Weimar 1802.
- Weckstimmen für das katholische Volk, revistă, 1 ex Wien 1870.
- Hazánk s a külföld jelessebb szónokai, revistă, 1 tom. Budapest 1887.
- Tudománytár, revistă, 1 tom. Buda 1835.
- Amvonul foaie bis. revistă, 1 tom. Oradea 1868.
- Comoara Satelor, revistă, 1 ex. Blaj 1924.
- Observatorul, revistă, 1 fascic. Beiuș 1928.
- Neamul românesc, revistă, 1 tom. București 1906.
- Preotului Romanu, revistă, 1 tom. 1880.
- Cărțile sateanului romanu, revistă, 1 tom. Cluj 1876.
- Calendarul românesc, revistă, 1 tom. Cluj 1925
- Örökimádás, revistă, 1 tom. Budapest 1900.
- Rándunica, revistă, 1 tom. Sibiu 1895
- A külföld Szónokai, revistă, 1 tom. Bpest 1886.
- Magyar Sion, revistă, 1 tom. Esztergom 1888.
- Predicatorul sateanului romanu, revistă, 2 tomuri. Gherla 1875 și 1878.
- Lumina, revistă, 2 tomuri. București 1900.
- Revista istorică literară, 1 vol. Iași 1908.
- Revista contemporană, 1 vol. Iași 1908.
- Revista Enciclopedică, 1 vol. Iași 1908.
- Pedagogia Română, revistă, 1 tom. Gherla 1907.
- San Francesco di Assisi, revistă, 2 tomuri. Assisi 1922.
- România Ilustrată, revistă, 1 tom București 1091.
- Revista Ilustrată, 1 tom. Soimuș (Bistrița) 1899.
- Amicul Tinerimei, revistă, 1 tom Târgu Jiu 1895.
- Școala Română, revistă, 2 tomuri. Gherla 1891.
- Foaia bisericească, revistă, Blașu 1889.
- Foaia bisericească și scolastică, revistă, 1 N-re Blașu 1887.
- Revista literară și științifică, 2 N-re București 1908.
- Solidaritatea, revistă, 2 N-re București 1920.
- Revista filologică-literară, 1 tom. Iași 1908.
- Egészségi folyóirat, revistă. 2 N-re Budapest 1893.
- Egyetemes közoktatásügyi szemle, revistă, 2 tomuri. Budapest 1891 și 1889.
- A huszonötödik jelentés a közoktatás állapotjáról, revistă, 1 tom. Budapest 1896.
- Erdészeti kísérletek, revistă, 3 tomuri. Selmeczbánya 1900, 1903, 1906
- Gândul Neamului, revistă, 2 tomuri. Chișinău 1928.
- Magyar kisebbség, revistă, 1 Nr. Lugoj 1924.
- Dumica ortodoxă, revistă, 1 Nr. București 1924-25.
- Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien, revistă, Wien 1855.
- Cele scrisuri pentru popor, revistă, 3 nre. Oradea 1924 (1), 1925 (2).
- Curierul parohiei catolice din Galați, revistă, 2 Nre Galați 1926 și 1927.
- Viața medicală revistă, 1 ex. Timișoara 1925.
- La Papauté et les Peuples, revistă, 1 ex. Paris 1908.
- Dacla Românească, revistă, 1 ex. București 1927.
- Graiul Românesc, revistă, 1 ex. București 1928.
- Les Amitiés catholiques français, revistă, 1 ex. Paris 1923.
- Revista politică și parlamentară, 1 nr. București 1920.
- Ritmul vremii, revistă, 1 nr. București 1927.
- Tribuna Românilor Transnistrieni, revistă, 1 nr. Chișinău 1928.
- Țara Nouă, revistă, 1 nr. București 1912.
- Foaia Școlară, revistă, Oradea 1928.
- Revista teologică. Sibiu 1907.
- Romänische Revue, revistă, Wien 1890.
- Lupta cea bună, revistă, 1 nr. Câmpulung Muscel 1929.
- „Viața“ revistă populară catolică, 2 nre. Hălăucești 1923 (1), 1928 (1).
- Stondion, revistă italiană, 2 nre. Roma 1925.
- Convorbiri liberale, revistă, 1 nr. București 1908.
- Calea vieții, revistă religioasă, 1 nr. Vulcan 1916.
- Convorbiri pedagogice, 1 tom.
- Revista catolică, 2 nre. Bala Mare 1890 și 1904.
- Revista politică și literară, 3 nre. Blaj 1906 (2), 1909 (1).
- Lumea Nouă, revistă, 4 nre. Clusin 1876.
- Ep. Nicolans Toth: Sermo Pastoralis, 1 tom. Budapest 1876.
- Curierul creștin, revistă relig. Gherla 1927.
- Gazeta Transilvaniei, cotidian. Brașov 1913.
- Răsunetul, gazetă naț. independ. Lugoj 1925.
- Tribuna, gazetă politică. Oradea 1925.
- Neamul Românesc, politic, 1 nr. București 1925.
- România, cotidian politic, 1 nr. București 1925.
- Unirea poporului, gazetă pt. popor. 1925 Blaj.
- Unirea, gazetă bis. și politică, No. 37, 1925 Blaj.
- Unirea, gazetă bis. și politică, No. 6, 9, 10, 12, 17, 1926 Blaj.

- *Unirea*, gazetă bis. și politică, No 8 și 36. 1927 Blaj.
- Un decret (?) al lui Franz Iosif în limba germană, 1 tom.
- *Michaelis Szibenliszt*: Institutiones iuris privati Romanii, tomul I—II. Pestini 1829.
- Societatea de mâine, rev. socială, No. 6, 7, 8. 1925 Cluj.
- Societatea de mâine, revistă socială, No. 15—16—17, 45. 1927 Cluj.
- Societatea de mâine, revistă socială, No. 2. 1928 Cluj.
- Knauz Nándor: A Garam-melletti szent Benedek apátság, 1 tom. Budapest 1890
- Regii seminarii graeco-catholici leges atque institutiones, 2 ex.
- Io. Lavr. Mosheim: Institutionum historiae ecclesiasticae, 1 tom. Helmstadii 1755.
- Kópácsy József: Halotti beszéd, 1 tom. Budán 1810.
- Bunyivay Vincze: Az egyedi apátság története, 1 tom Nagy Várád 1880
- Applausus pastoriius Petro Klobusiczky, 1 tom, Pestini 1822.
- Alexandria Bunda: Oratio, 1 tom. Posoni 1822
- R. P. Joannicio Basilovits: Brevis notitia fundationis Theodori Koriathovits, 1 tom. Cassoviae 1799.
- R. P. Joannicio Basilovits: Brevis notitia Fundationis Theodori Koriathovics, 6 tomuri Cassoviae 1799, 1804.
- A Prémontréiek, 1 tom. Eger 1866.
- Gróf Majláth János: Vallás-Mozgalmak, 2 tomuri. Vol. I p. 1, 2. Pesten 1844 - 1846
- A Pestí Magyar királyi egyetem katholikus jelleme, 1 tom. Pest 1868.
- Az Erdélyi Katholikus Státusnak, 1 tom. Gy.Fehérvár 1868.
- Nézetek a káptalanok, apátok és prépostok országgyűlési szavazati jogáról, 1 tom, Pest 1847.
- Callisto Giorgi: S. Atanasio il grande Penegirico, 1 tom. Roma 1865.
- Joannis Nep. Alber.: Institutiones Historiae ecclesiasticae, 4 tomuri. Colocae 1793
- Füssy Tamás: XIII Leo Pápa élete, 1 tom. Bpest 1887.
- Fraknoi Vilmos: XI Ince Pápa, 1 tom Budapest 18:6.
- Iak. G. Pitziptos Bey: Die Orientalische Kirche, 1 tom. Wien 1805.
- Udvardy Ignácz: A protestantismus köztörténeti fejleménye, 1 tom. Veszprémben 1847.
- Békeházi Innocent: Igaz-e hogy mindenben hátra vagyunk?, 1 tom. Pesten 1838.
- Gmeinerii Xaverii: Epitome, 2 tomuri Graecii 1787.
- Mathiae Dannenmayr: Institutiones Historiae ecclesiasticae, 1 tom. Viennae 1788.
- A Nagy-Váradi Katholikus kör évkönyve, 1 tom. Nagyvárád 1902
- Claudius Fleury: In Hist. ecclesiast. octo dissertationes, 1 tom. Bambergae 1765.
- Natalis Alexander: Dissertationes, 1 tom. Viennae 1780.
- I. Ignatio Gaál: Historiae religionis Prolegomena, 1 tom. Albae-Regiae 1808
- Gyarmathy János: A dolgozó házak, 1 tom. Pesten.
- Le jubilé sacerdotal de S. S. Pie XI, 1 tom Roma 1929—1930.
- Claudius Fleury: Kirchengeschichte, 3 tomuri. Innsbruck 1772.
- Io. Math. Schroeckhii: Historia religionis, 1 tom. Augustae Vindelicorum 1788.
- Pauli Ernesti Lablonski: Institutiones historiae christianae, 1 tom. Frankfurti ad Viadrin 1766.
- Ferdiaandi Stöger: Introd. in Hist. ecclesiast, 1 tom. Vindobonae 1776.
- Wilhelm Imeto: Kurze Geschichte der Päpste, 4 tomuri. Köln 1829.
- Zovanyi Mihály: Kath. Theologiai irodalom tárháza, 4 tomuri. Budapest 1876.
- Scitovszky János: Arany-Misei [koszoru, 1 tom. Pesten 1859.
- Alph. Turrentini: Comp. Hist ecclesiast, 1 tom. Halae Magdeburgicae 1765.
- Pör Antal: Aeneas Syvius, 1 tom. Budapest 1880.
- A nagyváradi clerus érdemei, 1 tom. Nagyvárád 1864.
- Pletz József: Beszéd Leopold Egyesület megnyitására, 1 tom. Bécs 1830.
- Vera relatio super fletu (Pocs), 1 tom. Cassoviae 17:5 (?).
- Laicsák Ferencz: Pastoralá, 1 tom.
- Brevi parole di Enrico Ed. Manning, 1 tom Napoli 1869.
- Statute cu privire la administrarea averilor bis. și scolastice din arhiepiscopia gr. cat. Alba-Iulia—Făgăraș, 1 tom. Blaj 1909.
- Katholikus közlöny, 1 tom. Budapest 1916.
- Sionul Românesc, 15 nre. Lugoj 1921—1922, 1925.
- O Pastorală a Ord. Episcopesc din Lugoj în cauza prop. inamice, 1 tom. Lugoj.
- Acta apostolicae sedis, 34 nre. Romae 1912—1920.
- Răvașul (revistă). Cluj 1907.
- Sodalen Korespondenz, 52 nre. Wien 1896—1902.
- Transilvania (revistă), 2 nre. Sibiu 1897, 1905.
- Unirea, 2 nre. Blaj 1927.
- Hittudományi folyóirat, 1890 1, 2; 1 tom. Bpest 1891.
- Bölcseleti folyóirat, 1891, 2; 1893 1—2—3.
- " " 1889, 2; 1901 1, 4.
- " " 1901, 2; 1890 1.
- " " 1896, 4; 1893 1, 2, 3.
- " " 1891, 1; 1887 1.
- " " 1892, 1; 1890, 1—2 (1 două ex.), 1889 2.
- Transilvania, 1897. Nrii 1—10.
- " 1898. " 1—10.
- " 1899. " 3, 4, 5, 9, 10
- " 1900. " 1—9.
- " 1901. " 2, 6, 7, 10.
- " 1890. " 6, 10.
- " 1902. " 1—2.
- " 1903. " 5—6.
- " 1904. " 1, 2, 3, 5.
- " 1905. " 1, 3, 4, 5.
- " 1909. " 3, 4, 5.
- " 1910. " 3, 5, 6.
- " 1911. " 1—3.
- " 1912. " 7—8,
- Ioan German: Foaia școlastică I. Blaj 1883 No. 1—24; II—24.
- Alex. V. Gramma: Foaia bisericească II. Blaj (1884) 1—24. (13 lipsă).
- Alex. V. Gramma: Foaia bisericească III. Blaj (1885) 1—24 (8 lipsă).
- Alex. V. Gramma: Foaia bisericească IV. Blaj (1886) 1, 19, 20, 21. (Restul lipsă).
- Alex. V. Gramma: Foaia bisericească I. Blaj (1883) 1—28. (2—9 lipsă).
- Cele trei Crișuri I. Oradea (1920). Nrii 1, 2, 7, 9—14
- Cele trei Crișuri II. Oradea (1921). Nrii 3, 16.
- Oriental Român I. Cluj (1913). No. 6—8.
- Katholikus Szemle 1889 5; 1890 2; 1917 1.